

mgP

MESTNO
GLEDALIŠČE
PTUJ

A photograph of a theater production set in a train carriage. Five actors are visible: a woman in a red shirt standing by a door, a woman with short blonde hair sitting in the foreground, a woman in a blue shirt sitting next to her, a man in a dark shirt sitting behind her, a woman in a blue and purple striped shirt sitting to the right, and a woman in a dark dress sitting further right. The lighting is dramatic, with strong red and blue tones.

Nejc Gazvoda
RADOST

Mestno gledališče ljubljansko, Čopova 14, 1000 Ljubljana, Slovenija
Hišna centrala **+386 (0)1 4258 222**
Tajništvo **+386 (0)1 4257 148**
Blagajna **+386 (0)1 2510 852**, odprto vsak delavnik od 12. do 18. ure
in uro pred predstavo, e-naslov **blagajna@mgl.si**
E-naslov **info@mgl.si**
Spletno mesto **www.mgl.si**

Barbara Hieng Samobor direktorica in umetniška vodja
Petra Bizjak direktoričina pomočnica – poslovna vodja
Janez Koleša direktoričin pomočnik za tehnične zadeve

Alenka Klabus Vesel dramaturginja in arhivarka
Eva Mahkovič dramaturginja in vodja mednarodnega oddelka
Petra Pogorevc dramaturginja in urednica Knjižnice MGL
Ira Ratej dramaturginja in vodja izobraževalnega programa
Maja Cerar, Martin Vrtačnik lektorja

Simona Belle, vodja službe za odnose z javnostmi in trženja (Head of Public Relations and Marketing)
tel. +386 (0)1 4258 222

Katarina Koprivnikar, Katarina Bogataj (nadomeščanje), vodja projektov (Project Manager)
tel. +386 (0)1 4258 222

Helena Štrukelj, koordinatorka in planerka programa (Programme Coordinator and Planner)
tel. +386 (0)1 4440 309

Petra Setničar, koordinatorka obiska (Visit Coordinator)
tel. +386 (0)1 4258 222

Urša Petelinc in **Rok Špacapan**, blagajnika in informatorja (Box office and Information)
tel. +386 (0)1 2510 852

Javni zavod Mestno gledališče ljubljansko, ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana
Program gledališča financirata Ministrstvo za kulturo (iz proračuna Republike Slovenije) in MOL.

Svet Mestnega gledališča ljubljanskega

mag. Mojca Jan Zoran (predsednica), **Ira Ratej** (namestnica predsednice), **Alen Jelen, Špela Knol, Ksenija Sever**

Strokovni svet Mestnega gledališča ljubljanskega

Tone Peršak (predsednik), **Sandi Jesenik** (namestnik predsednika), **prof. Tomaž Gubenšek, Darja Hlavka Godina, Eva Mahkovič, Matej Puc**

Ustanoviteljica

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Gledališki list Mestnega gledališča ljubljanskega, letnik LXXV, sezona 2024/2025, številka 3.
Izdaja Mestno gledališče ljubljansko © 2024 Mestno gledališče ljubljansko

Za izdajateljca **Barbara Hieng Samobor** Urednice **Alenka Klabus Vesel, Eva Mahkovič, Petra Pogorevc, Ira Ratej**
To številko je uredila **Eva Mahkovič** Lektor **Martin Vrtačnik** Fotograf **Peter Giodani** Oblikovalka **Mojca Višner**

Tisk **MatFormat** Naklada **700 izvodov, Ljubljana, Slovenija, oktober 2024**

Po 13. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 davek ni obračunan.

VSEBINA

- 5 **LET'S WORK IT OUT ON THE REMIX** Pogovor z Nejcem Gazvodo
- 19 Jela Krečič **RADOST IN Z NJO POVEZANE TEGOBE**
- 25 Lara Paukovič **»VSE JE DRAGO, NIKAMOR NE MORMO«**

- 28 **NAGRADA**

Nejc Gazvoda

RADOST

Krstna uprizoritev

Koproducent Mestno gledališče Ptuj

MESTNO
GLEDALIŠČE
PTUJ

Premiera v MGP 4. oktobra 2024

Slavnostna premiera v MGL 10. oktobra 2024

Režiser **NEJC GAZVODA**
 Dramaturginja **EVA MAHKOVIC**
 Scenografka **URŠA VIDIC**
 Kostumografka **KATARINA ŠAVS**
 Avtor glasbe **IGOR MATKOVIČ**
 Lektorica **BARBARA ROGELJ**
 Oblikovalec svetlobe **BOŠTJAN KOS**
 Oblikovalec zvoka **SAŠO DRAGAŠ**
 Asistentka kostumografke **PIA GORIŠEK**

Ljubljana

Vodja predstave **Sanda Žnidarčič**

Šepetalka **Nataša Pevec**

Tehnični vodja **Janez Koleša**

Vodja scenske izvedbe **Matej Sinjur**

Vodja tehnične ekipe **Boris Britovšek**

Tonska tehnika **Sašo Dragaš** in **Matija Zajc**

Osvetljevalca **Boštjan Kos** in **Bogdan Pirjevec**

Frizerka in maskerka **Sara Dolinar**

Garderoberki **Sara Kozan** in **Dijana Đogić**

Rekviziterka **Erika Ivanušič**

Ptuj

Tehnični vodja in vodja predstave **Sandi Žuran**

Šepetalec **Simon Šerbinek**

Tonski tehnik **Danijel Vogrinec**

Osvetljevalec **Primož Menhart**

Rekviziterki in garderoberki **Irena Meško** in **Anita Vertič**

Odrski tehnik **Matej Kirbiš**

Frizerka **Violeta Hadjijaj**

Maskerka **Andreja Belšak**

Sceno so izdelali pod vodstvom mojstra **Vlada Janca** in kostume pod vodstvom mojstric **Irene Tomažin** in **Branke Spruk** v delavnicah MGL.

Igrajo

Meta **MIRJAM KORBAR**

Aljoša **MATEJ PUC**

Maša **KLARA KUK**

Julija **DIANA KOLENC** k. g.

Polona **MOJCA FUNKL**

Ela **NINA RAKOVEC**

Lukas **JERNEJ GAŠPERIN**

Vokal na posnetkih: **Saša Vipotnik** in **Gregor Strasberger – Štras**
Za pomoč pri odorskem gibu se zahvaljujemo **Lari Ekar Grlj.**

Zahvaljujemo se Železniškemu muzeju Slovenskih železnic.

Mirjam Korbar

LET'S WORK IT OUT ON THE REMIX

Nejc Gazvoda in Eva Mahkovic
BRAT SUMMER edition, julij 2024

Pogovor z Nejcem sem si zamislila kot *follow-up* najinega pogovora za gledališki list uprizoritve *Tih vdih*, ki sva ga opravila v lokalu Pritličje jeseni 2018. Osrednja tema takratnega dialoga – oziroma tista, ki mi je najbolj ostala v spominu – je bila *odraslost*. Leta 2018 sva bila stara 32 oziroma 33, podobno kot trije od šestih likov *Tihiega vdiha*. Dogajanje *Tihiega vdiha* je postavljeno v družinsko okolje, sama pa sem besedilo že ob prvem branju začutila bolj kot generacijsko dramo, osredotočeno na ljudi, ki so že prestopili v trideseta, pa nimajo pogojev, da bi lahko zares bili odrasli: nimajo primernih financ za stanovanje, otroke ali kariero (ki ne bi bila zgolj priložnostna služba), posledično pa izgubljajo (ali so že izgubili) tudi ambicije. Takrat sva se dotaknila tudi teme *profesionalni plateau*, ki se ti zgodi v tridesetih: začetek poklicne stagnacije. V pogovoru je bilo veliko pritoževanja.

Julija 2024 sva se dobila v lokalu Lana's Corner. Stara sva 38 oziroma 39 let (starost sem se zdaj dobesedno *prisilila* zapisati s številko, tako je bolj resnična in kruta). Lana's Corner je v dobrem letu, odkar obstaja, postal moja jutranja stalnica: ob pomanjkanju dobre kave v bližini MGL sem pripravljena v dvojni shot espressa z ovsenim mlekom investirati štiri evre trideset, to je vsakodnevni *treat* in hkrati nuja, da se prebijem skozi dopoldan. Tokrat sva veliko govorila o denarju, ki pred šestimi leti – čeprav je koncept denar ključno povezan z odraslostjo – ni bil tako pomembna tema. Temi sta tudi starost in nostalgija. Večkrat sva izrekla klišejsko frazo *kriza srednjih let*, ki jo načeloma sovražim.

Kaj se je med letoma 2018 in 2024 spremenilo zame? Na internetu smo milenijci postali novi boomerji: iz *up-and-coming* mladih ljudi smo postali generacija, ki je že malo zadaj. Insta mi ponuja *accounte* z vsebino *gentle parenting by millennials*. Moj mentalni *wellbeing* je veliko preveč odvisen od *treatov*. V zadnjih šestih letih sem preživela kar nekaj razhodov: v glavnem so bili to razhodi prijateljev, čeprav sem bila seveda tudi romantično razočarana. Ker sem vsako leto malo bolj otopela, se iz razočaranj vsako leto malo lažje izkopljem. Kljub temu me je strah, da se moja nakopičena razočaranja kot *ledena gora/lava v mirujočem vulkanu/smeti v oceanu* nabirajo pod

povrhnjico in čakajo na izbruh, ki ga panično poskušam zadržati z *expensive skincare*, gaslightanjem sebe in svojih občutkov ter medlim upanjem, da bo *mogoče zame vse v redu*. Ko grem ven, ne pričakujem več, da se mi bo kaj zgodilo. Ponavadi zvečer ne grem nikamor. Zelo me je strah, kaj bo z mano, ko se bom postarala. Kaj bi dala, da bi bil moj problem samo *profesionalni plateau*.

SANJE VS. USPEH

EVA: Ko sem se pripravljala na ta pogovor, sem na VOYO gledala tvoj film *Izlet* (2011). Mislila sem, da bom iz ogleda povlekla kakšen zaključek in ugotovila, da postaje tvojih prelomnih del *Izlet*, *Tih vdih* in *Radost*, ki jih uvrščam v isto linijo, nekaj pomenijo. Da so to na primer postaje triptiha *Vera*, *Upanje* in *Ljubezen*. Ali da bom zaključila, da tvoje pisanje postaja vedno bolj politično, ker si dramo iz intimnega odnosa med tremi prijatelji, ki skupaj preživijo nekaj dni (*Izlet*), najprej razširil v okolje družine, ki se drug z drugim družijo sporadično, ker so pač v sorodu (*Tih vdih*), potem pa v okolje medgeneracijske, intimno ali krvno nepovezane skupnosti, ki je skupaj prisiljena bivati zaradi ekonomskih razlogov (*Radost*), ampak sem bila samo zelo čustvena in s solzami v očeh gledala mladost najinih sošolcev. Nostalgija je najbrž naravna, saj je od 2011 minilo že kar precej časa.

NEJC: Tehnična stvar, ki se mi zdi zanimiva: ko smo bili stari okrog 25, je v filmih ali v literaturi še vedno obstajal koncept *ali sanje ali uspeh*. Moral si se odločit: ali v življenju ne boš izjemno finančno uspešen, boš pa zato lovil nekaj, kar si želiš, ali pa se boš prodal za denar. Zdaj ni več nobene razlike: sanje so danes postale *lajf, ki ni šit*. Ne vem, koliko je to specifično za nas, mogoče je specifično za leta, v katerih smo. Že pred leti, ko sva se pogovarjala, se mi je zdelo, da nam je onemogočeno odrast, pa sem mislil, da je to mogoče samo neka faza. Ampak ni bila.

Trenutno sem absolutno sredi krize, ki se najbolj kaže v nostalgiji, v vračanju v nekaj, kar je bilo, ampak na poseben način. Prvič se zares sprašujem, ali sem se zares spremenil oziroma kaj sem izgubil. To je bistveno vprašanje: kaj sem izgubil? Mi smo generacijsko ogromno izgubili – vsaj jaz imam tak občutek. Ne vem, ali je to res. Nimam slabega življenja, nimam bistvenih težav, imam pa vseeno tak občutek. Prilezli smo do določene točke, ampak hkrati imamo odprte stvari v preteklosti, v prihodnosti pa je ena sama negotovost.

OK, BOOMER

NEJC: Ljudje določene generacije, ki so bili ob pravem času na pravem mestu, nimajo samo dominacije nad dohodki in nepremičninami, ampak na nek način nad časom. Starejša generacija je uzurpirala našo sedanost, prihodnost in mladost naenkrat. Razpolaga z našo prihodnostjo, razpolagala je z našo preteklostjo in razpolaga z našo sedanostjo. Smiselno je, da nekaj časa postajaš vse močnejši in močnejši, potem pa se to neha, počasi začneš padati in v najboljša leta pride nekdo drug, ti pa imaš prednost nekje drugje. Zdaj pa ima ena generacija prevlado povsod, mi ga nimamo pa nikjer. Kje ga ima mlajša generacija, pa sploh ne vem. Najbrž samo znotraj svojega zelo ozkega kroga.

Matej Puc

EVA: Pa v svoji mladosti, ko se z drugim sploh ne ukvarjaš toliko.

NEJC: Točno dve minuti sem rabil, da sem spet začel krivit boomerje.

ZDAJ, KO SVA ODRASLA

EVA: Pri *Tihem vdihu* in pred covidom sva se v pogovoru profesionalno in zasebno zelo pritoževala. Zdaj je – vsaj zame – še slabše. Znašla sem se v poznih tridesetih, pa imam od življenja v glavnem samo službo, ki se mi zdi vedno manj pomembna, obenem pa sem naraščajoče panična in z vedno višjimi stroški. Načeloma nisem oseba, ki obžaluje: ne razmišljam, kako bi bilo, če bi se v življenju na raznih križiščnih odločila drugače. Mislim, da je za tako razmišljanje življenje preveč kompleksno in da ne prideš nikamor. Me je pa vseeno strah, da sem veliko zamudila in da je mogoče za veliko že prepozno: družino, otroke, za *meaningful* čustveno zvezo. Pri *Tihem vdihu* sva govorila o odraslosti. Zdaj se mi to vprašanje zdi otročje in brezpredmetno: jasno je, da smo odrasli. Samo da to nič ne pomeni.

NEJC: Ja, točno to. Jasno je, da smo odrasli, ampak to popolnoma nič ne pomeni. Odraslost ima mnogo elementov, ki so tej generaciji popolnoma onemogočeni.

DENAR

NEJC: V letih, ko je nastal *Izlet*, se na primer spomnim, da je bil denar zame nekaj grdega. Lahko si hrepenel po denarju, to je bil seveda *legit* cilj, ampak če si bil ta oseba, ki stremi po zaslužku, je pomenilo, da se boš nečemu bistvenemu odpovedal zaradi tega. Zdaj smo preplavljeni z influencerji, ki se ukvarjajo samo z zaslužkom. *Net worth*. Svet se je popolnoma osredotočil na denar. Mislim, da je trenutno denar pomembnejši, kot je bil kadar koli v zgodovini. Seveda je vedno bil pomemben, ampak ne vem, ali je bil kdaj pomembnejši. Živimo v popolni dominaciji kapitala, ki izhaja iz stvari, ki jih mi v bistvu nimamo. Zaslužiti se da, če si amortiziran: če že imaš kapital, če že imaš stanovanje ali pa, če se s tem, kako bi zaslužil – poleg vsega drugega, kar počneš – intenzivno in uspešno ukvarjaš. Kar je težko. Vse drugo je razvrednoteno. Službe so, ampak kakšne? Včeraj sem šel v Mercator in na vratih videl oglas, da takoj iščejo prodajalko, zaposlitev za nedoločen čas. Službe so povsod, ampak to pomeni še manj kot takrat, ko jih ni bilo. Popolnoma nov fenomen. Prehod v tehnofeodalizem, kot temu pravi Varufakis. Če mu verjameš ali ne, to je drugo vprašanje.

EVA: Kot je prej rekla X: prva stvar, ki jo bo rekla na razgovoru za službo, je, da ne bo delala za minimalca.

NEJC: Slovenija je končno ujela svet: seveda v slabih stvareh, ne v dobrih, kot ponavadi v tej državi. Jaz sem odrasčal v Novem mestu in šel potem na AGRFT, ki je imel vedno vse možne profile študentov. Ni bil umetniška akademija za bogate. Kljub temu smo imeli v moji družbi finančno zelo različna izhodišča – ampak praktično identičen lajfstajl. Če si šel ven, si šel v nek klub, v katerem si si lahko kupil alkoholno pijačo. Ali pa si se dobil ob Ljubljani in pil tam. In tako vsi enako. Poleti si šel včasih na skupen dopust, ker je imel nekdo nekje na obali

apartma. Ne spomnim se otrok bogatih staršev, čeprav so bili – ne spomnim se jih kot izrazito drugačnih ljudi od mene ali od koga, ki je bil finančno šibkejši kot jaz. Zdaj pa se to vidi. Pri Gen Z se vidi, kdo ima *generational wealth*. Mislim, da so se razlike neverjetno povečale.

RENTAMO

NEJC: Mi ne rentamo samo stanovanj, ampak vse: od prostora, v katerem živiš, in avta, ki ga voziš, do appov, ki jih koristiš: na Netflixu nimamo več nobenih svojih (kupljenih!) filmov, na Apple Music in Spotifyu nimaš kupljene glasbe, vse konstantno rentamo. Rentamo tudi svoj prostor izražanja, ki so zdaj ti neki socialni kanali. V bistvu smo v družbi, v kateri šteje samo lastnina, popolnoma razlastninjeni.

IGRAČE ZA ODRASLE OTROKE

EVA: Odličen point o rentanju. Če razvijem, rentamo, da ne rečem – fejkamo, tudi lajfstajl. Verjetno midva oba. Razmerja med življenjskimi stroški so se porušila. Namesto da bi kot odrasla oseba vlagala v sklad, v bazo, svoj denar vlagam v fasado. Nimam družine, otrok in avta, imam pa milijon oblek, ki vse presegajo moj *budget*: v bistvu toliko, da je celo moje stanovanje postalo *walk-in closet*. Vzdržujem iluzijo, da si lahko privoščim več, kot si dejansko lahko. To je skoraj edina stvar, ki mi prinaša veselje, vsakomesečni hiter fiks.

NEJC: Jaz imam rad geekovske stvari, namizne igre, igre s kartami. *Magic: The Gathering* mi pobere kar nekaj keša. Recimo, da me to stane tisoč na leto. Kar se za neke igre sliši perverzno veliko. Ampak v sklad ne moreš vložiti tisoč. Deset tisoč je najmanjše vplačilo za to, da začneš. Če imaš deset milijonov, jih vложиš osem milijonov v sklade, ki dokazano rastejo. Rastejo po par procentov, ampak od *massive* količine keša se nekaj nabere. Par procentov od par tisoč, ki si jih jaz recimo lahko privoščim, ne pokrije stroškov računa. Avto? Clio, ki je bil včasih sramota od avta, prvi, prehodni avto, je zdaj postal avto s ceno avta srednjega razreda. Avtomobili srednjega razreda so postali avtomobili višjega razreda. Vem – da se drugače in marsikdo se tudi zdaj znajde. Ampak res je hecen ta sistem, v katerem smo.

EVA: Zato si v bistvu še vedno kupujemo igrače.

NEJC: Vseeno se ne bi samo pritoževal. Jaz sem specifičen. Občutek imam, da sem večni otrok: čeprav sovražim ta izraz, ker mislim, da je lahko bolj ko ne samo izgovor za infantilnost.

Moja teorija je, da živimo v Schrödingerjevem času: hkrati nam je najboljše, kot nam je kadar koli bilo, in hkrati res zelo slabo. Imamo socialna omrežja, dostop do konstantne zabave: stvari, ki si jih želiš, lahko takoj kupiš (če imaš denar). Včasih sem moral šest tednov čakati na pošiljko meni ljubih iger, CD-ja, DVD-ja. To ti zapolni vsakdan. Po drugi strani pa ni varnosti, ki je včasih bila. Stanovanje, služba za nedoločen čas, kristalno jasno, kje boš dopustoval, recimo. Popolna nestabilnost, odsotnost sidra je hujša, kot je bila kadar koli. To, da sta šli ti dve krivulji v tako različni smeri, nas dela tako shizofrene.

Klara Kuk

EVA: Ni baze.

NEJC: Ni baze. Celotna vrednost garderobe moje babice vse njeno življenje je verjetno polovica moje trenutno. Ampak samo glede na hišo in parcelo, ki jo ima, je njen *net worth* dosti večji od mojega. To se mi zdi res smešno.

DOM

NEJC: Zgodba od frenda: njegov oče je pred leti (ne govorimo pred dvajsetimi, ampak recimo pred šestimi leti) zelo zbolel in je kazalo, da bo umrl. Mama se je ustrašila, da ne bo mogla sama živeti v družinski hiši in si je s prihranki za 50.000 evrov kupila manjše stanovanje v blokovskem naselju v tistem kraju, kjer živijo. Zelo lepa zgodba je: oče je nazadnje premagal raka, preživel in zdaj se tisto stanovanje prodaja za 150.000 evrov. Pri čemer gospa ni zlobna kapitalistka in investitorica. Cene so pač šle tako gor. Kako naj bi mi ujeli to rast cen za zadeve, ki so res osnova? Prostor, v katerem živiš, je osnova. In ne mi lagat, da je lastništvo zelo slovenski koncept. Seveda je, absolutno je slovenski koncept, ampak kaj je narobe s tem, da imaš svoj kotic, na katerem si gradiš svoje stvari? Imet dom pomeni imet spomine. Mene določeni spomini vežejo ekskluzivno na našo domačo hišo iz mladosti – vežejo me na ta prostor. Seveda me vežejo tudi na ljudi, ampak tudi prostor je izrazito pomemben. Občutek, da varno morje, v katero bi lahko vrgel sidro, ne obstaja več, je meni osebno neverjetno strašljivo.

KRIZA SREDNIH LET, LOL

NEJC: Mogoče občutim samo krizo srednjih let.

EVA: Gotovo je občutek groze še cepljen na krizo srednjih let, kar koli že v našem času in naši generaciji to pomeni. Pričakuje se, da bi morali v letih, v katerih sva midva, že nekaj ustvariti, hkrati pa je to težko ali skoraj nemogoče in do zdaj že malo prepozno.

NAŠI NEOBSTOJEČI OTROCI SE BODO IMELI DBEST

NEJC: Star sem skoraj 40 let. Tudi če za 20 let vložim v nekaj, tega denarja takrat mogoče ne bom več rabil. Zdaj pa ga rabim. Naša generacija ima ful manj otrok. Zgleda, da jih bo imela generacija za nami še manj. Poslušam podkaste, med drugim o padajoči rodnosti. Demografska slika ves čas pada. Načeloma naj bi imele družbe in države, ki napredujejo, manjšo rodnost, ker imajo dostop do kontracepcije, ker so ljudje bolj ozaveščeni itd. Ampak tudi v državah z visoko rodnostjo rodnost upada: namesto dvanajst otrok jih imajo zdaj pet. En dejavnik je vedno dražji *childcare*. Po drugi strani je na Švedskem recimo to zelo dobro urejeno, pa ima vseeno nizko rodnost. Manj otrok pomeni, da bodo vsi flet, ki se trenutno panično gradijo za izjemne denarje, po smrti naših starih staršev ali staršev ostali prazni. (Razen če se migracije zares spremenijo in se bodo napolnili tako.) Nepremičnina ne bo več investicija. To je nekaj, na kar se pripravljajo tudi zavarovalnice. Zdaj si predstavljaš, da se zares zakreditiraš za trideset, štirideset let, da na koncu tvoj flet ne bo nič vreden, ker jih bo preveč. Naši neobstoječi otroci se bodo imeli dbest.

SANJE 2

NEJC: V času *Izleta* sem imel občutek, da so sanje mojih staršev nekaj, kar je tako lahko dosegljivo, da je to skoraj nekaj, kar mora umret skupaj z njimi, če sem lahko malo dramatičen. Zdaj pa vidim, da so sanje naših staršev, če si jih želiš, praktično nedosegljive.

EVA: Varianta družina, hiša, vrt?

NEJC: Recimo. Mi smo imeli dva avta. Ker se je pač to imelo pri hiši, v državi, kjer je javni potniški promet navadna šala. Enega večjega, enega manjšega, z njim smo šli na morje. Pa res nismo bili bogati, bili smo recimo srednji razred, kar koli je že to bil v Jugoslaviji oziroma zgodnji Sloveniji. Seveda si en kup ljudi tudi tega ni privoščilo, samo ni se mi zdelo, da so to neki ekscesi. Mogoče so pa bili, pa smo zdaj samo na realnih tleh. Ne vem, ali ima kdo od mojih prijateljev z družino dva avtomobila. Mogoče v manjših mestih. Ne vem, kaj točno sem s tem hotel povedat, samo smešno se mi zdi, kot večina stvari dandanes.

EVA: Mi nismo imeli vedno dveh avtov, smo šli pa tudi na morje za tri tedne. V apartma od babi in dedija, ki sta ga imela.

NEJC: Mi ga nismo imeli, ampak ga ni bil noben problem najet. To ni bil strošek, ki bi ga jaz kadar koli občutil. Mogoče so ga starši, samo ni se zdelo, da je to nekaj, kar lomi hrbtenico. Zdaj je statusni simbol že, če otrok hodi na krožke.

EVA: Statusni simbol je sploh imet otroka. Ne vem, ali je kaj narobe z mano, da tako gledam na stvari, ali pa sem samo razvajena. Najbrž ja.

NEJC: Vseeno: nekateri moji frendi živijo popolnoma normalno življenje staršev.

EVA: Moji sibliji tudi. Tako da ne vem, mogoče gre za mehurček, v katerem živiva midva.

INTERNET

NEJC: Meni osebno je bil lajf v dvajsetih vsako leto boljši. Z nihanji: na faksu sem imel recimo slabo obdobje, ampak to so bile čisto osebne stvari. Govorim o napredku, o revoluciji v tehnologiji, o stvareh, ki me zanimajo. Te so z leti postajale vedno boljše in življenje bolj zanimivo. Rad imam izbiro. Edina generacija smo, ki je doživela vse revolucije v tehnologiji: kar se tiče interneta, recimo. Generacije pred nami ga v nekem trenutku nehajo uporabljat, kot ga mi, preostale so na stopnji fejsbuk in *fake news*, čas jih je povozil. Gen Z in mlajše je internet skoval. Mi poznamo oboje. Imam dostop do stvari, ki jih hočem brat, ki jih hočem gledat. Že ko je prišla ven *Vojna zvezd*, smo imeli premiero praktično na isti dan kot v tujini. Včasih si moral čakati mesece na film, če je sploh prišel. Piratske kasete smo si sposojali v uradni videoteki, tega se ful spomnim. Videoteka v Novem mestu je imela piratske kasete. Noro.

OB NAPAČNEM ČASU NA NAPAČNEM MESTU

NEJC: Pred nami je bila generacija, ki si je dobro nagrabila stvari. Zdaj imaš tri opcije: lahko jih delijo s tabo, to je najboljša opcija. Lahko jih imajo in jih ne delijo s tabo, ampak tukaj še obstaja upanje. Najslabša opcija pa je, da si tvoji starši niso nič nagrabili in potem sploh nič ni. Zelo pomembno je bit ob pravem času na pravem mestu. O tem sem razmišljal, ko sem za *Radost* pisal Lukasa, ki je obrnjena verzija Forresta Gumpa. Forrest Gump je človek, ki je bil vedno ob pravem času na pravem mestu. Jaz imam zase občutek, da sem vedno ob napačnem času na napačnem mestu. Konstantno ne razumem tega, kar čas v tistem trenutku prinaša, kaj mi omogoča. Nisem vedel, kdaj vložiti v bitcoin, kdaj v delnice, ne sledim, svet me pelje po svoje. Ne govorim o osebnih stvareh, o tem, kako sem peljal svojo kariero, govorim širše: in širše gledano, niti ene odločitve nisem pravilno sprejel. Tudi Lukas je lik, ki ne sledi: kupil je bitcoin, ko je bil ful drag, in ga prodal, ko je bil ful poceni, naslednji dan pa je šel spet gor. Človek, ki ga čas vodi po svoje.

EVA: Če govorimo o investicijah, se je na ta način verjetno znašlo zelo malo ljudi.

NEJC: Ampak vprašanje je, zakaj sploh tako razmišljam. Zakaj bi jaz moral tako razmišljati, da bi lahko normalno živel? Moja babica tudi ni nikoli v nič investirala. Stara je 84, ima hišo in penzijo. Meni dol visi za delnice. Zakaj ne morem delat svojih stvari in ne razmišljati o investicijah? To so drugi poklici. Včasih so se ljudje ukvarjali z delnicami, s fleti, jaz se pa pač s tem, s čimer se ukvarjam. Zakaj zdaj obstaja samo par poklicev, ki ti omogočajo nek presežek?

EVA: Ikzekli, nekaj je tvoja služba, potem bi se pa morala spoznat še na tisoč stvari zraven. Že itak moram poleg svojega joba delat še tisoč stvari. In na koncu bi morala bit še podjetna. Letos pozimi sem šla v NLB, da bi se pozanimala o državnih obveznicah in mogoče nekam investirala, kar pač imam. Bila sem zelo ponosna nase, da sem sploh sprejela to odločitev. Potem pa mi je model tam rekel: *Ne, to ni za vas, premladi ste. Vi morate investirat v nekaj bolj tveganega. Investirajte v sklade.* In iz mene je izpuhtel šibki poskus, da bi bila vsaj malo podjetna. Rekla sem mu, da bom razmislila – ampak nisem, ker si v možganih enostavno nisem mogla odpret še enega fajla z naslovom *Skladi 70 : 30.*

NEJC: Imam občutek, da se vsak dan zbudim v nov svet z novimi pravili, ki jih popolnoma nič ne razumem. Hkrati imam občutek, da sem star 15 let in ne razumem in da sem star 85 in ne razumem. Oboje, nedoločljive starosti sem za spopad s svetom. Nimam modrosti starejših, nimam več elana mladih, tveganja, nič nimam.

DEZILUZIJA

EVA: Frazo *modrost starejših* bi jaz uporabljala zelo pogojno. Nekatere še živeče generacije so prilezle do starosti, pri kateri si lahko privoščijo, da svet zanje še vedno deluje, kot so bili navajeni, in vsi okrog njih to po najboljših močeh vzdržujejo. Tega si jaz ne morem privoščiti in jim zamerim, potem pa se počutim krivo in to zamerim sebi. Po drugi strani je pomanjkanje elana absolutno eden najbolj resničnih občutkov zadnjih let.

Zdi se mi tudi, da vsi, približno enako stari kot midva, čutijo podobno. Ljudje, ki so bili ambiciozni in predani (v profesionalnem smislu), ki jim je kariera (lol) nekaj časa tudi uspevala, zdaj poročajo o resni deziluziji, občutku nemoči, pomanjkanju smeri in cilja – čeprav jim (nam) je nekaj časa šlo solidno, nekateri so sprejemali celo odlične odločitve in vse naredili prav. Kamor koli smo prilezli, je premalo, in zdaj smo že utrujeni.

NEJC: Jaz sem popolnoma deziluziran nad našo celotno sceno. Ko stopim v kakšno meni sicer ljubo kulturno inštitucijo, je vse isto, kot je bilo pred dvajsetimi leti. Samo da sem si takrat rekel, to bomo mi vse spremenili. Ampak nismo nič spremenili.

EVA: Mi? Seveda, mi ne moremo nič spremenit, če smo odrasli otroci.

NEJC: Popolnoma nič se ni spremenilo. Mislim, da se ni ful poslabšalo, ampak to je tudi vse: še vedno gre za sistem, ki sam sebe vzdržuje ravno toliko nad vodo, da ne pademo vsi v čisto revščino. Grozno se mi zdi, da me nič zares ne vznemirja, čeprav v sebi še vedno čutim potencial, da bi me. Če bi nekje videl bilko, za katero bi se lahko oprijel, bi se. Absolutno bi se.

BERLIN

NEJC: Berlin je bil meka naše generacije. Mesto, ki ti naj bi omogočalo uspeh – oziroma vsaj to, kar smo Slovenci šteli kot uspeh. Tam si lahko študiral, lahko pa si postal tudi kaj drugega kot tukaj, lahko si delal, kar si hotel. Naši starši niso mogli niti pomisliti, da bi šli študirat kam drugam: ne vem, ali sploh poznam koga, ki bi šel študirat ven, razen mogoče že v okviru dela. Ta koncept ni obstajal. Potem pa se tudi ta kozmopolitska ideja ni izšla. Mislili smo, da smo Evropejci, ampak nismo: še vedno smo izbeglice. Očitno smo država, ki bo večno spadala v ta krog, samo nimamo tako zanimivih dogodkov, da bi spadali v kategorijo *interesting countries*, ko se prijavljáš za razne sklade EU za financiranje projektov. Manjka nam vojna ali vsaj okupacija za dobre festivale. In tudi: Berlin se ni izkazal kot to, kar smo pričakovali. Zdaj smo v letih, ko bi morali s tem, kar smo naredili, odskočit v zadnjo fazo, odskok pa je nemogoč zaradi neverjetne nevarnosti sveta okrog nas.

RETRADICIONALIZACIJA

NEJC: Posledično se veliko ljudi vrača v vzorce, ki jih prepoznajo. Padamo nazaj, kar se vidi po vseh volitvah, mladi moški se radikalizirajo, zbuja se simpatije po nekih sistemih, ki jih ne bi smelo bit več na vidiku. Škoda je narejena. *We ain't going back*. Če narediva salto mortale na ameriško politiko. Kaj je privlak Trumpa? Trump je idealna kombinacija dveh stvari: 1) konstantno jebe – oziroma se pretvarja, da jebe – status quo: aka. svet je treba spremenit s hitrimi, radikalnimi koraki, vse bom rešil in spremenil v enem dnevu, vse bom spremenil, 2) izjemno reaktiven je. Idealna kombinacija tega, kar trenutno cel svet išče: to, da se zasidramo v nečem, kar smo včasih poznali. Mogoče je skok naprej v smislu »podajamo se v nove, neznane teritorije« trenutno onemogočen, ker je svet preveč v krču. Fenomen *tradwife* ni vzniknil iz nule. To totalno ni v redu. Otrok, ki je naredil atentat na Trumpa:

Diana Kolenc

če bi ga moral agent FBI skonstruirat po šabloni, bi ga tako. Tip, ki je popolnoma izločen iz družbe, brez keša, brez bejb, profil, ki se radikalizira na totalno čudne načine. Svobodomiseln folk se ne zaveda, kako nevarno je to, ker mislimo, da so taki modeli kao itak kreteni. So kreteni, ampak ko bodo enkrat dovolj močni, bomo zaradi njih zelo nastradali. Rabijo red in disciplino v obliki nekih klubov, druženj, skupnosti, ki jim vpeljujejo neka določena pravila. To so lahko skavti, šahovski klub, kar koli, kar omogoča strukturo. Kako se neha pit? Z AA. Pa tudi zato, da nehaš pit z AA, moraš bit vsak dan na faking dveh sestankih. Zato je to uspešen program, ne zaradi 12 pravil.

SREČA

NEJC: Vse ideale sem vložil v to, kar delam. Še vedno jih vlagam. In še vedno mislim, da me to, kar delam, dela srečnega. Kolikor sem sploh lahko srečen, glede na to, da mislim, da je sreča koncept za neumne. Ali bi za nazaj kaj spremenil? V detajlih ne. Ali bi se odločil za neko popolnoma drugačno pot? Mislim, da ja. Če bi lahko spremenil svojo pot, bi šel v nek konkreten job, mogoče marketing, in bi samo občasno delal projekte, ki me veselijo. Ravno obratno, kot so sanje junaka iz romcoma zgodnjih 2000-ih, ko je delal v marketingu in si želel imet svojo knjigarno. Nalašč sem ciničen, samo kaj naj. Po dvajsetih letih imam vsega res mal dost.

KAJ BI BILO, ČE BI IMELA POLITIČNO MOČ?

EVA: V določenih institucijah x-arji prevzemajo oblast. Ampak so v tem zelo x-arski. To sem zdaj dobro povedala.

NEJC: X-arji so samo generacija, ki je vzorce svojih staršev malenkost modernizirala, ampak ni iz njih naredila popolnoma nič.

EVA: Mene zdaj recimo zanima: če bi dobila funkcijo in opcijo, da nekaj spremenim, ali bi sploh še lahko? Ali sem v petnajstih letih, kolikor šteje moja doba zaposlene odrasle pridne punčke, dovolj otopela, da sploh ne vem, kaj bi spremenila? Pet let sem na faksu in se moram vedno bolj silit v aktivno prevpraševanje statusa quo, namesto da produciram isto.

ODPRTJE OLIMPIJSKIH IGER

EVA: Videla sem samo posamezne klipe in potem odzive, ker sem bila takrat ravno v avtu. Zdelo se mi je *campy* in nefokusirano.

NEJC: V teoriji se mi je zdela otvoritev Ol pravilno zastavljena, par momentov je bilo genialnih, laserji, konj itd. Na papirju se mi zdi absolutno prav, da imajo subkulture prostor v mainstreamu, v praksi pa to ni bilo kontekstualizirano: bile so samo *random* podobe, zbrane na kup, praktično kvote, zato zame niso imele pravega efekta. Mogoče samo pametujem. Céline Dion mi je bila dobra, boomerski zaključek. Ampak Lady Gaga se je včasih oblačila v faking meso, nekaj na njej te je ziritiralo, zdaj pa je bila v kabarejskem dresu s peresi. Povejte mi,

kaj naj bi mi naredila ta zadnja večerja pri Dionizu? Bila je dbest, ampak to je samo slika, kakršno lahko vidim tudi vsak navaden četrtek v Gali hali. Ni ne kontroverzna ne zanimiva – samo nekaj, kar bo pač znerviralo par desnih, ki jih itak znervira vse. Pa tudi zelo slaba TV režija, *btw*. Če imaš eno leto časa, potem vsaj zvadi te formacije, da ne zgledataj storaste.

POSTCOVID

NEJC: Jaz lahko iskreno čestitam ljudem, ki jim covid ni naredil nič. Mene je zelo ranilo.

EVA: Bom sebično rekla, da se mi ni zgodil v dobrih letih. Požrl mi je zadnje vzdihljaje upanja.

NEJC: Par mesecev pred covidom sem začel razmišljat o svojem fletu. Zdelo se mi je, da so končno stvari »odrasle«. Kredit in podobno. Potem se pa v živo spomnim, kako sem stal pred televizorjem, ko je Sekumady Conde povedal, da se bo vse zaprlo, in sta mi šli čez glavo dve stvari: prva, da upam, da bo z mojimi vse v redu, in druga, zelo blizu tej, priznam, je bila, da je spet konec. Ne konec sveta, apokalipsa, ampak da se bo ves napredek izbrisal. Ker se zelo zelo dobro spomnim krize leta 2008, ko sem še leta 2018 poslušal, da ta kriza vpliva na honorarje. Ker sem odraščal v času, ko so bile službe praktično čudež, ko se je prelomilo to, da smo postali prva generacija v zgodovini, ki je začela živeti slabše od svojih staršev. In ko se je začelo malo, malo pobirat, je prišlo leto 2020. In padlo na že tako razgret svet, o podnebni anksioznosti raje sploh ne govorim. Torej kam drugam kot nazaj, kot daleč daleč nazaj? Pa čeprav tam ni nič.

NOSTALGIJA

NEJC: Mislim, da je nostalgija ključna beseda, s katero bi se trenutno morali več ukvarjat. Ker jo vsi občutimo. Koncept nostalgija bi bilo treba redefinirat kot nekaj najbolj radikalnega. Ker bo v vsakem primeru prišla. Če bo prišla v obliki desničarskega populizma, bomo nasrkali. Če bo prišla v obliki hrepenenja po lepih stvareh, ki smo jih imeli, ampak bo hkrati vključevala popolnoma nove elemente, pot naprej, potem mogoče še imamo neko šanso. Seveda ne moremo in ne smemo hrepenet po beli Evropi, to je nemogoče in nevarno, najbrž mi ni treba razlagat, zakaj. Lahko pa hrepenimo po skupnosti, ki je omogočala varnost. In ta skupnost je lahko sestavljena iz ženske z brado, temnopoltega mlajšega moškega, roza nebinarne osebe in kogar koli, nima veze. Celo Levica je imela na predvolilni kampanji besedo VARNOST, kar je bilo za levo stranko še pred par leti nepredstavljivo. To je moja misel, ki je mogoče še nisem čisto dobro razdelal, ker sem jo zdaj izrekel prvič. Mogoče pa je to moja obsesija, ki se bo kmalu končala, in bom videl, da ne razmišljam prav. Ker jaz ne pogrešam starih časov. Pogrešam normalne nove čase.

Mojca Funkl

Jela Krečič

RADOST IN Z NJO POVEZANE TEGOBE

Radost Nejca Gazvode bi bila težko bolj vpeta v aktualno dogajanje pri nas: v središču so stanovanjska kriza, vrtoglave cene najemnin in s tem povezana negotovost ter obup mladih generacij. A to je le izhodišče, na podlagi katerega Gazvoda obravnava razpadanje vezi naše (in širše) družbe.

Če temeljiteje pogledamo, za kaj gre, sta v ospredju Maša, mlada ženska, ki se s tremi službami komaj preživlja iz meseca v mesec, in njena sestra, študentka Julija. V Ljubljani iščeta najemniško stanovanje in obupujeta nad astronomskimi cenami najemnin, ko se zgodi nenavadno presenečenje. Ob ogledu stanovanja v stari hiši v Rožni dolini jima ga lastnica Meta, upokojena frizerka, ponudi za smešno majhen znesek. Z likom Mete se predstava naveže na socialistično preteklost, ko so ljudje lahko računali na beneficije socialne države. V tem duhu tudi Meta napravi benevolentno gesto, četudi dekleti nimata zagotovila, da bo njihov dogovor (brez pogodbe) trajen. Pridobitve socialne države, ki so bile za nekatere generacije samoumevne, so danes še posebej za mlade generacije predmet vnovičnega političnega boja (od možnosti redne zaposlitve, javnega šolstva in zdravstva do dostopnih stanovanj ali najemnin). *Radost* tako obravnava tudi kritičen pogled na »zgodbo o uspehu« poosamosvojitvene Slovenije.

Sobivanje treh žensk sicer ni idealno: med sestrama prihaja do trenj, saj Julija Mašine požrtvovalnosti ne poplača s prizadevnim študijem. Julija je ob tem bolj dovzetna za ekscentričnosti svoje najemodajalke, Mašo, se zdi, pa vsi odnosi dodatno izčrpavajo. Na neki točki se skupini pridruži Aljoša, nekdanji Metin protežiranec in ljubimec, umetnik, boem, človek, ki je nekoč napisal uspešno pesmarico za otroke *Živalice*, nato pa odšel po svetu in tam izgubil iluzije o možnostih, ki naj bi jih tujina ponujala talentiranim genijem.

Aljoša vnese novo dinamiko v razmerja; zdi se, da se nobena ženska z izjemo Maše ne more upreti njegovemu sicer dvomljivemu šarmu. Njegova cinizem in provokativnost, podčrtana z alkoholizmom, spominjata na tipičnega junaka modernističnega romana: nerazumljenega genija, ki tako globoko občuti iztirjeni svet in svojo lastno neustreznost v njem, da se s samozaverovanostjo plemenitega poraženca znaša nad svojo (in predvsem žensko)

okolico – še posebej neizprosni je denimo do Mete. A ta skoraj karikirana podoba moškosti – danes bi rekli toksične moškosti – je prav tako podvržena (komični) analizi. Ne le da Maša ohranja distanco do njega, ampak tudi prijateljstvo žensk (ki se mu po spletu naključij pridružita še Ela in Polona) postopoma preglasi Aljoševe mačistične eskapade.

Glavni moški junak se spremeni tudi po zaslugi nenadejane ljubezni, ki vzkljuje med njim in Mašo in ki naposled tudi tej protagonistki omogoča vsaj slutnjo drugačnega življenja. Vrhunec drame je proti koncu, ko Metin sin Lukas obelodani, da bo mater, diagnosticirano z demenco, strpal v dom za starejše, hišo porušil in tam zgradil luksuzna stanovanja. Vse ženske in Aljoša so zgroženi nad to idejo, Aljoša celo tako močno, da si v uporu proti graditeljskim težnjam pribije moda na tla. Njegova skoraj dobesedna kastracija je sicer metafora nemoči posameznika proti kapitalskim interesom, po drugi strani pa absurdni akt vsaj pristriže krila aroganci glavnega junaka.

Radost se konča eno leto dni po tem dramatičnem dogodku, Aljoša in Maša sta očitno odšla po svoje, medtem ko so preostale ženske ostale povezane. Julija je sicer pristala v razmerju z Lukasom, ki nadalje uresničuje graditeljske načrte, a vsaj pešajoči materi Meti omogoči življenje v Julijinem stanovanju in njeni oskrbi. Podoba štirih žensk na ruševinah stare hiše ne prinaša srečnega konca, a vendarle – tudi če zadnji prizor razumemo kot sanjsko sceno – ponudi vizijo skupnosti, ki iznajde svojo različico preživetja v vse bolj negotovih časih.

Kot rečeno, pesimistični podton s tem ne izgine, četudi je igra tudi komedija, preprežena z duhovitimi dialogi in mestoma absurdom. *Radost* je vsekakor ironična oznaka za aktualno družbeno konstelacijo, niti si ne dela utvar, da ponuja odgovor na zelo resne in konkretne lokalne in svetovne krize, ki jih proizvaja obstoječi ekonomski red, a z nepretenciozno zastavljenim okvirom zgodbe – od jalovega heroizma preživete moškosti do pristnega, medgeneracijskega prijateljstva žensk – kljubuje brutalnosti obstoječih razmer.

Z umetnostjo nad realnost

Ob tej potezi *Radosti* se velja vrniti k vprašanju funkcije gledališča in umetnosti nasploh. Kaj si danes lahko obetamo od konkretnega umetniškega dela, kaj lahko pričakujemo od izvirne slovenske drame? Ali lahko umetnost spremeni svet, kot se glasi zljajnana formula?

Če bi morali izluščiti prevladujočo potezo umetnosti z začetka 20. stoletja, je ta v odpovedi mimezisu, reprezentaciji, zgodbi. Predvsem zgodovinske avantgarde so predvidele svojo bolj radikalno družbeno vlogo za umetnost, takšno, ki z izumljanjem novega umetniškega jezika že ustvarja novo družbo in novega človeka. Rečeno z Badioujem,¹ so avantgarde utelesile strast do realnega, torej težnjo izumljanja umetnosti, ki hkrati že radikalno transformira obstoječo družbeno konstelacijo. Tej strasti, denimo, sledimo več desetletij: od Marinettijevega *Futurističnega manifesta* do konstruktivističega gibanja v Rusiji, ki je vsaj prva leta po revoluciji

---

¹ Alain Badiou, 2006: *Dvajseto stoletje*. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo. 161-181.

Nina Rakovec

aktivno sodelovalo pri gradnji nove sovjetske države, do povezovanja Bretonovega nadrealizma s francosko komunistično partijo.

Ideal radikalne umetnosti vztraja do današnjih dni, le da so takšno vlogo umetnosti sprejeli tako sama umetniška sfera kot liberalni sistemi sodobnih zahodnih družb. Jamesonov² koncept postmoderne meri natanko na to, da je pozni kapitalizem (od šestdesetih let 20. stoletja dalje) uspešno integriral, asimiliral, udomačil upore in odpore ter kritiko na lastni račun, hkrati pa iznašel način, kako prevratne prakse (morda še posebej umetniške) še monetizirati. Upor se prodaja, subverzivnost je kul, kritičnost je zaželena, saj so tudi vnovčljivi. Zato danes živimo v času, ko se zdi sleherni upor, pa naj se dogaja v politiki ali umetnosti, neučinkovit.

Lep opomin, da še tako iskren umetniški aktivizem danes ne more zares poseči v delovanje sistema, torej predvsem kapitalskih tokov, je Banksyjeva umetniška intervencija s samouničujočo sliko *Girl With Balloon/Love is in the bin*. Leta 2018 je svojo sliko opremil z mehanizmom, ki naj bi jo ob trenutku prodaje na dražbi družbe Sotheby's raztrgal. Banksyjeva intervencija, uperjena proti elitističnemu umetniškemu sistemu, pa je proizvedla nasprotno učinke: sliki je nemudoma zrasla cena, prav tako sta vrednost in ugled narasla dražbeni hiši in umetniku.

Problematiziranje kapitalizma z vsemi njegovimi krizami (od vojn do podnebnih sprememb) je integrirano v delovanje zahodnega (umetnostnega) sveta. Res pa je, da sploh v zadnjem času, denimo ob vojni v Gazi, vidimo, da se tudi v dozdevno povsem svobodni umetniški sferi zelo hitro vzpostavijo meje možne kritike. A ne glede na cenzorske tendence je politični domet radikalne, angažirane umetnosti zelo omejen.

Tako bi bilo morda treba pri vrednotenju umetnosti, umetniških praks (od teatra in plesa do vizualne umetnosti in novih performativnih akcij) uporabiti drugačne kriterije, kot je to sprememba sveta ali radikalna družbena intervencija. Kot smo nakazali pri *Radosti*, obstaja neka druga, bolj pretanjena in nič manj pomembna dimenzija umetniškega dela, ki je politična v bolj osnovnem pomenu.

V zadnjem stoletju smo se naposlušali gesel o koncu umetnosti, koncu romana, koncu poezije, koncu tega in onega, a potreba po zgodbah, po umetelno zamišljenih svetovih, po kreaciji junakov in likov ter ustvarjanju fikcije ostaja enaka, če ne večja, kot je bila prej. Običajna kritična razlaga, da je tudi umetnost postala industrija, podvržena potrošniški logiki, ki potrebuje zgodbe, da bi ljudi po vsem svetu odvrnila od premisleka o svojih nezavidljivih eksistencialnih pogojih, ne zadošča. Verjetno ni bilo časa, ko ljudje ne bi bili bolj osveščeni o lastnih, družbenih, ekonomskih, okoljskih in drugih problemih, po drugi strani pa bi se ob vseh teh počutili tako nemočne.

V čem je torej funkcija zgodb, ki posamično družbeno travmo predstavijo ob konkretnem fikcijskem okviru in z lastnimi fikcijskimi orodji? Če se vrnemo h gledališču in še konkretnije k *Radosti*, je zgodba način, kako partikularne usode, v katerih se lahko prepoznamo navadni ljudje, ponuditi v obci formi – formi, ki je namenjena

---

² Fredric Jameson, 2001: Kulturna logika poznega kapitalizma. *Postmodernizem*. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo. 7–68.

skupnosti. V tem pogledu umetnosti ni le mimezis ali zloglasno ogledalo družbe, temveč je kreacija – sporoča nam, kaj sploh vidimo, ko se gledamo v ogledalu. Gledališka predstava ne prikriva svoje umetne, skonstruirane narave, a obenem pretendira na neko resnico onkraj fikcije. Junakinje v zgodbah niso kopije realno obstoječih oseb, a vendar v njih lahko prepoznamo lastne in skupne družbene probleme, ki so še kako realni.

Ključno se zdi, da se na primer gledališka predstava sploh še obrača na občinstvo kot občestvo, kot na javnost – v času, ko se je ta razblinila v mehurčke socialnih omrežij in otoke posamičnih interesov. Tako niti ni pomembno, ali se vsi udeleženci predstave strinjajo o njeni kvaliteti, pomembno je, da predstava ustvari prostor, kjer se takšna debata sploh lahko razvije – kjer ljudje skupaj gledajo nekaj skupnega, kjer so združeni prav ob umetniškem delu. V tem kontekstu zmrdovanje nad uspešnimi blockbusterji ali TV serijami (če o video igrah sploh ne govorimo) zgreši potencial, ki ga imajo tudi tovrstne umetnine. Ko kreirajo globalno občinstvo, kreirajo tudi svet skupnega in kolektivnega (ne glede na to, da so ustvarjene z mislijo na profit). Nemara je že samo dejstvo, da je umetniško delo namenjeno javnosti, dokaz, da družba sploh še obstaja.

Natanko v stvarjenju občinstva, ki lahko prepozna občo resnico v konkretni zgodbi, je treba videti ključno vlogo gledališča in umetnosti danes. V tem kontekstu so zgodbe, kot je *Radost*, pomembne za slovenski in širši prostor, ker nam servirajo resnico, ki jo sicer na neki ravni vsi itak dobro poznamo, a poda jo v obliki, da jo začnemo vedeti in prepoznavati skupaj – kot skupno stvar. To samo po sebi seveda ne prinaša konkretnih političnih sprememb, a dejstvo, da se ob ogledu predstave ugledamo kot kolektiv s skupnimi problemi, je zameetek politike v najbolj elementarnem smislu. Da sama zgodba *Radosti* poteka prav ob ideji takšne na novo izumljene skupnosti – in še ženske povrhu –, je le še tista pregovorna češnja na vrhu torte.

Jernej Gašperin

Lara Paukovič

»VSE JE DRAGO, NIKAMOR NE MORMO«

Oktobra 2023 sem se skupaj s precejšnjim številom novinarskih kolegov udeležila slavnostnega odprtja stanovanjskega kompleksa Schellenburg, verjetno najdražje novogradnje v Ljubljani (najcenejše stanovanje v njem se je v tistem času prodajalo za 637.000 evrov bruto, najdražje za 4,2 milijona evrov, srednja cena je bila nekje 1,6 milijona). Po protokolu smo si ogledali takrat še povsem prazne stanovanjske enote, slišali kakšno zanimivost ali dve o stavbi, nazadnje pa z investorjem Jožetom Anderličem – ki je dan pred odprtjem Schellenburga v nekem intervjuju poudaril, da se mu ne zdi sporno, da gradi stanovanja za elito, narod brez elite je namreč le amorfna gmota – celo nazdravili s šampanjcem.

Težko ugibam, kako so tisti dopoldan doživeli preostali prisotni, morda dogodka v poplavi takšnih in drugačnih novinarskih obveznosti in srečevanj niso vzeli preveč osebno, a meni se je zdelo precej surrealno, da smo v razkošni avli stavbe, v kateri povprečno stanovanje stane več, kot bom zaslužila v celem življenju, s kozarci cingljali in se hahljali s človekom, ki je tako zelo oddaljen od resničnih življenj malih ljudi in brezbrizen do v nebo vpijoče krize nepremičninskega trga, da bi težko bil bolj. V blokovskem naselju na obrobju Ljubljane, kjer živim, je stanovanjska stiska dosegla takšne razsežnosti, da so poslovni in garažno-kletni prostori, spremenjeni v stanovanja, zdaj nova normalnost, s katero smo se vsi sprijaznili.

To v praksi pomeni, da se iz višjih nadstropij bloka odpraviš v kletno etažo, da bi recimo odnesel smeti, in tam naletiš na sosede, ki v bližnji trgovini nakupljeno robo odnašajo v svoj *dom*, hišniški prostor v kleti, nekaj kvadratov veliko luknjo povsem brez svetlobe. Ali pa da se ob večernem sprehodu po naselju zapičiš v zastekljeni zimski vrt nekdanjega bara v sosednji ulici, ki že dolgo ne obratuje več; zanima te, kaj je notri, je stvar zapuščena, se za spuščeni roletami kopicijo prazne steklenice in umazanija? Igraš se pustolovca, stopiš bližje, pokukaš skozi rolete – in ugotoviš, da je za njimi čisto prava improvizirana dnevna soba. Nekdo torej živi dobesedno na pločniku, na mestu, kjer je bila nekoč zimska terasa kafiča.

Kdo so ti stanovalci in zakaj so pristali na takšne mizerne bivalne pogoje? Gotovo so bližje protagonistom drame *Radost* kot pa kupci in najemniki prestižnih nepremičnin, kot je Schellenburg. Sestri Maša in Julija, obe v prvi polovici dvajsetih, se na primer vselita v zgornje nadstropje razpadajoče hiše nekdanje frizerke Mete, ker je to še najboljša ponudba od vseh, ki sta jih prečesali v zadnjem času. »Na prejšnjem ogledu je blo 600 za deljeno sobo pa krava je mela kamere v predsobi«. »Tri varščine, sami plačamo beljenje, 1100 evrov ...« »150, pardon,

120 evrov po glavi« z vključenimi stroški, s tem da naj bi imela vsaka svojo sobo, se glede na trenutne cene na nepremičninskem trgu sliši smešno poceni, a kaj ko tovrstne »ugodne ponudbe« skoraj vedno pridejo z drobnim tiskom. »Zastonj stvari so na koncu vedno najdražje, nisi še nikdar tega slišala?« Nekatere med njimi pristanejo na že skoraj legendarnem Instagram profilu Domozlom, namenjenem tako imenovanim nepremičninskim »fejlom«: poobjavi oglasov, ki so tako zelo bizarni, da je težko verjeti, da njihovi avtorji mislijo resno. Tako je nekdo ponujal sobo za štirideset evrov na mesec, v zameno pa želel, da najemnik dvanajst ur mesečno skrbi za dve osebi s posebnimi potrebami. Ali pa najem trisobnega stanovanja z vrtom za osemsto evrov, vendar je treba vzeti v zakup, da bo v njem trikrat tedensko prespala tudi lastnica.

Nekatere do nas pridejo v obliki anekdot: znanec je pred časom v zameno za čuvanje štirih mačk po netržni ceni dobil v najem nadstropje v hiši, a ni računal na pričakovanja lastnikov, da se bo ravnal po njihovem precej samostanskem hišnem redu, pa da bo vedno na voljo za pomoč pri košenju trave, hišnih opravilih in podobnem. Tisti, ki imajo, si za to pač želijo povračilo bodisi v finančnem bodisi v čustvenem, fizičnem, dušnem ali kakršnem koli že smislu. V Mašinem in Julijinem primeru je drobni tisk ta, da Meta nima zares občutka za zasebnost najemnic, hkrati pa v njuno nadstropje brez prehodnega opozorila vseli še od deklet petnajst let starejšega soseda Aljošo, pesnika in boema, ki se je kot pravi kulturniški svobodnjak odpravil po Evropi, med drugim v Berlin, iskat boljše življenje, a kot mnogi pred njim ugotovil, da brez pravih predispozicij za njegovo generacijo tudi tam ni ničesar.

***

Motiv stanovanjske krize, ki se prepleta s prekarnimi ali nasploh nezanesljivimi službami, finančno stisko (najučinkoviteje jo povzame citat iz *Radosti*, pritožba, ki jo izreče Maša: »Vse je drago, nikamor ne mormo«) in odtujenimi odnosi, so avtorji mlajše generacije na tujem in doma že večkrat prepoznali kot precej hvaležnega za umetniško obravnavo. V Sloveniji se je najprej najizraziteje pojavil na filmu z *Ne bom več luzerka* Urše Menart in *Prasica, slabšalni izraz za žensko* Tijane Zinajić po scenariju Ize Strehar. V *Luzerki* se je devetindvajsetletnica po razpadli zvezi prisiljena vrniti v stanovanje staršev, v katerem je njeno staro sobo zasedla babica, zato mora spati na kavču, v *Prasici* si trije mladi odrasli z bolj ali manj razsutimi življenji delijo umazano, dotrajano stanovanje v središču mesta in poskušajo najti nekaj, česar se je vredno oprijeti.

V literaturi je tematiko nedavno obdelala Liu Zakrajšek v romanu *Zajtrk prvakinj*: njena protagonistka ima v prvi polovici dvajsetih dve cimri, kot Maša več študentskih služb in kup tesnobe. Se to kdaj konča? Očitno ne. V družbenokritičnem ljubezenskem romanu Simone Hamer, ki bo izšel prihodnje leto, je protagonistka z nerešeno stanovanjsko situacijo štiriintridesetletnica, mlada raziskovalka in vodička (samo akademija žal ne plača računov), ki zaključuje doktorat. »Sredi tridesetih ljudje iščejo najbolj ugoden kredit, najbolj spektakularno križarjenje po tropih ali najbolj edinstveno ime, ne pa nove cimre v podnajemniškem stanovanju,« razmišlja. Še kar okej stanovanje je komaj dobila po zvezah in poznanstvih, a je ne glede na to ves čas v krču: ena cimra je odšla, treba je najti nekoga novega; se bo treba z danes na jutri izseliti, da bo najemodajalka *flat* lahko spremenila v *airbnb*, pa še

za pogodbo se z njo ni dogovorila, tako kot Maša in Julija ne z Meto? Tudi ena njenih najboljših prijateljic se je Ljubljane, neperspektivne, zatohle, preplavljene s turisti in vse dražjimi lokali, poskušala osvoboditi tako, da se je preselila v Berlin, kjer je, za zdaj še verjame, vse boljše in drugače, razen sobivanja s cimri, ki se ves čas menjajo. Kakšno je življenje, v katerem ni nobene konstante?

***

Ultimativni poraz je za vse te like ponovna selitev k staršem, kar rezonira tudi v naslovu filma *Ne bom več luzerka*. A *Radost* Nejca Gazvode, enega za bivanjsko problematiko najbolj senzibilnih avtorskih glasov mlajše generacije, svoje protagoniste postavlja v še bolj brezizhoden položaj. Obravnava namreč vprašanje, kaj storiti, če doma nimaš. Ali če dom v resnici ni varen prostor. Tako Maša kot Julija najem v vprašljivih pogojih izbereta, ker se jima zdi kljub vsemu manjša groza kot življenje doma, z materjo, ki očitno ni zmožna opravljati svojih starševskih dolžnosti. Maša mora mami celo pošiljati denar, izkupiček mnogoterih služb, študij pa je pustila, da je lahko prevzela odgovornost za mlajšo sestro, ki je imela v preteklosti težave – morda v duševnem zdravju kot njeni številni vrstniki, ki jih teža brezizhodne realnosti potiska vse globlje v obup.

Tudi Aljoša je odrasel v okolju, v katerem »nikoli ni bilo miru«, po vseh vandranih po Evropi ne more več nikamor razen k Meti, čeprav je to okolje, v katerem se mu je, implicira besedilo, dogajala zloraba. Trije ranjeni posamezniki, ki jih je združil splet okoliščin – pozneje se jim pridružita še Ela in Polona, odrasli ženski, vsaka s svojo prtljago, ki ravno tako živita skupaj –, so obsojeni na takšno ali drugačno obliko sobivanja. Država, pa tudi družba nasploh, jih je nenazadnje pustila na cedilu. Aljoša Maši nekoč reče: »Si si predstavljala, da boš pristala tu? V tej odurni bajtici, obdana s polpreteklo zgodovino naše sladke mlade republike, ki še vedno buri duhove, namesto da bi se ukvarjala z akutno problematiko njenega vse bolj podjarmljenega in utrujenega prebivalstva?«

»Odraščali smo v času tranzicije, obljubljen nam je bil boljši svet. Zdaj pa se zdi, da smo boljše čase zamudili. /.../ Soočeni smo z okoljem, ki nam ne dovoljuje prevzemati odgovornosti na vseh ravneh,« mi je v intervjuju za Mladino pred leti dejal igralec Benjamin Krnetič, rojen v začetku devetdesetih. Na njegove besede se velikokrat spomnim, se o njih pogovarjam z vrstniki, ker so dale veljavo sentimentu, ki sem ga čutila tudi sama, a ga dotlej nisem znala ubesediti. Svet, v kakršnega smo odraščali, je izginil. Mislili smo, da bomo imeli več možnosti kot naši starši, pa pogosto še te standarde težko dosegamo. In nekaj podobnega se je zgodilo osrednjim protagonistom *Radosti*: pričakovali so toliko več, zdaj bi se bili pripravljene sprijazniti s toliko manj, s *povprečnostjo*, če hočete, a so tudi to zamudili.

***

»Dolgčas od življenja, ena pot, služba od do, vsak dan ista sodelavka, vrstna hiša, zoprna mačka, dol mi visi. Vse bi dala, oba palca pa srce, da bi bla sam en beden košček v kolesju kapitalizma. To so moje najbolj divje sanje, a me štekaš?«

Dnevnikovo nagrado 2024
za izjemno umetniško stvaritev na odru
Mestnega gledališča ljubljanskega v pretekli sezoni
prejme igralec

JERNEJ GAŠPERIN

za vlogo Noaha v uprizoritvi *Razpoka*, kot jo je po predlogi Rose Sélavy zrežiral Jan Krmelj.

Uprizoritev *Razpoka* razpira distopično podobo sedanjosti, zaznamovano z nadzorom, pohlepom ter zlorabo moči, hkrati pa izziva naše ustaljene predstave o naravi sveta, ki ga živimo. Obe omenjeni razsežnosti se izrazito neposredno zgoščata v protagonistu Noahu, kot ga v premišljeni in natančni retrospektivi utelesi Jernej Gašperin. Ta svoj zagonetni lik skozi rekonstrukcijo njegove zgodbe na raznovrstne načine razplasti skozi odrski čas in čustvene lege: med mladostno igrivost in postopno usihanje, med angažirani idealizem in naraščajoča razočaranja, med ljubezen in krutost, agresijo in nežnost, navsezadnje tudi med občutek poslanstva ter vse večjo družbeno in intimno izolacijo – pri tem pa v ozračju nenehne napetosti, ki se naseli v njegov celotni izraz, večje ohranjanje ravnotežja na zabrisani meji med resničnostjo in notranjimi demoni, spleteno v občutljivem sozvočju s soigralko ter celostno zasnovano uprizoritve.

Iskreno čestitamo!

Nejc Gazvoda

JOY

Radost, 2023

World premiere

Coproducer Ptuj City Theatre

Opening in Ptuj City Theatre 4th October 2024

Grand opening in Ljubljana City Theatre 10th October 2024

Director **NEJC GAZVODA**
 Dramaturg **EVA MAHKOVIC**
 Set designer **URŠA VIDIC**
 Costume designer **KATARINA ŠAVS**
 Composer **IGOR MATKOVIČ**
 Language consultant **BARBARA ROGELJ**
 Lighting designer **BOŠTJAN KOS**
 Sound designer **SAŠO DRAGAŠ**
 Assistant to costume designer **PIA GORIŠEK**

Ljubljana

Stage manager **Sanda Žnidarčič**

Prompter **Nataša Pevec**

Technical director **Janez Koleša**

Stage foreman **Matej Sinjur**

Head of technical coordinators **Boris Britovšek**

Sound masters **Sašo Dragaš** and **Matija Zajc**

Lighting masters **Boštjan Kos** and **Bogdan Pirjevec**

Hairstylist and make-up artist **Sara Dolinar**

Wardrobe mistresses **Sara Kozan** and **Dijana Đogić**

Property mistress **Erika Ivanušič**

Ptuj

Technical director and stage manager **Sandi Žuran**

Prompter **Simon Šerbinek**

Sound master **Danijel Vogrinec**

Lighting master **Primož Menhart**

Property and wardrobe mistresses **Irena Meško** and **Anita Vertič**

Stage foreman **Matej Kirbiš**

Hairstylist artist **Violeta Hadjijaj**

Make-up artist **Andreja Belšak**

The set was made under the supervision of master **Vlado Janc** and costumes under the supervision of mistresses **Irena Tomažin** and **Branka Spruk** in the ateliers of Ljubljana City Theatre.

Cast

Meta **MIRJAM KORBAR**

Aljoša **MATEJ PUC**

Maša **KLARA KUK**

Julija **DIANA KOLENC** as guest

Polona **MOJCA FUNKL**

Ela **NINA RAKOVEC**

Lukas **JERNEJ GAŠPERIN**

Vocals: **Saša Vipotnik** and **Gregor Strasberger – Štras**

We thank **Lara Ekar Grlj** for the help with choreography.

We thank the Slovenian Railway Museum.

Meta, a 60-year-old hairdresser, rents the top floor of her dilapidated house in Rožna dolina to a former student Maša and her sister Julija, almost free of charge. Maša is twenty-five years old and works three jobs – all equally meaningless, leading nowhere. Julija is a first-year student at the Faculty of Arts, but she can hardly muster courage to leave the house.

Maša and Julija are still very young, but their future is insecure, so there is no future to speak of – there is only present, burdened with survival which offers little inspiration. In a room called the ironing room moves Aljoša, Meta's old friend and neighbour, the author of a cult collection of children's poems, who years ago, like many a millenians from Ljubljana, went to Berlin in search of a better life. All the characters in *Joy*, including Polona, the self-proclaimed writer and journalist, Ela, the exhausted mother of young children, and Lukas, Meta's son, float through their lives without being able to decide to change or at least to self-reflect.

Nejc Gazvoda, the film and theatre director, writer and playwright, won the Slavko Grum Award and the Borštnik Award for Best Original Play for *Silent Breath*, which is still a big hit five years later. His recurring themes are family, clash of generations, millenials; his writing style is realism with occasional but discernible bits of the surreal. His writing is sensitive, precise and nuanced, based on meticulously drawn, plastic characters, each with their own distinctive language, many of them likeable, but also repugnant.

The basic theme of *Joy* is the loss of home, but also the lack of closeness that the characters suffer from. The time and setting of drama are very real and recognisable; *Joy* is Ljubljana and Slovenia now: it is the Ljubljana of high cost of living, inflation, Wolt, trashy literary evenings, it is the Ljubljana of cheap drugs and Redbull vodka, the Ljubljana of generational conflicts, of intolerance due to penury, the Ljubljana of the real estate crisis, and Ljubljana as the capital of the country, suffering from a lack of vision.

Pokrovitelj
Mestnega gledališča ljubljanskega

Energija za življenje

MESTNO
GLEDALIŠČE
PTUJ

Mestno gledališče Ptuj /Ptuj City Theatre

Peter Srpčič, direktor /General Manager

E peter.srpacic@mgp.si

Sabina Selinšek, organizatorica in koordinatorica programa / Organiser

E organizacija@mgp.si

Sandi Žuran, tehnični vodja / Technical Manager

E mgpsandizuran@gmail.com

Maja Pukšič, pisarniška referentka in informatorka / Secretary

E tajnistvo@mgp.si

Sašo Petek, finančno-računovodski delavec / Accountant

E racunovodstvo@mgp.si

Danijel Vogrinec, tonski mojster / Sound Master

Primož Menhart, lučni mojster / Light Master

Irena Meško in **Anita Vertič**, rekviziterki in garderoberki / Props and Wardrobe

Matej Kirbiš, odrski tehnik – mizar / Stage Technician

Svet zavoda Mestnega gledališča Ptuj / Coucil Ptuj City Theatre

Branka Bezeljak (predsednica / president), Milovan Milunič (podpredsednik / vice president),

Nuša Ferenčič, Dora Lenart, Sabina Selinšek, Robert Križanič, Gorazd Jakomini

Program in delovanje Mestnega gledališča Ptuj sofinancirata

Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Ptuj.

Blagajna / Box office

T **+386 2 749 32 50**

E info@mgp.si

vsak delovnik /workdays

9.00 – 13.00 (ob sredah / Wednesdays till 17.00)

ter uro pred pričetkom predstave / and an hour before each performance

Spletna prodaja / Online ticket purchase

www.mgp.mojekarte.si

SEZONA 2024/2025

www.mgl.si
info@mgl.si
01 4258 222

www.mgp.si
info@mgp.si
02 7493 250

DRAMSKO BESEDILO

Nejc Gazvoda

RADOST

2023/2024

1. NAJEMNICI

Oktober. META, frizerka, stara malenkost čez 60, stoji sredi stare hiše, ki je videti kot spomenik nekemu drugemu času. Hiša je po svoji simpatična, po drugi strani pa je zanemarjena, skoraj pozabljena. V okolici je lepa narava, čeprav je v bližini centra srednje velikega mesta (Ljubljane). V spodnjem delu hiše je frizerski salon, zgoraj pa stanovanjski del. META ima v roki tanko cigareto. Mislimo, da je sama. Iz ene izmed sob, večje spalnice, pride MAŠA, dekle študentskih let, ki se razgleduje naokoli. MAŠA postopa naokoli, pogleda skozi okno.

Osebe:

Meta, frizerka, okoli 60 let
Aljoša, njen sosed, okoli 40 let
Maša, najemnica, 25
Julija, njena sestra, 21
Ela, 36, mama treh
Polona, 46, pisateljica v samozaložbi
Lukas, nad 30, Metin sin

Celotna drama se dogaja v starejši hiši nekje v, recimo, Rožni dolini. Okoli je vse več vila blokov, a ta hiša vztraja. Je dvonadstropna, spodaj sta še Metina frizerski salon in stanovanje. Skoraj vsa drama se dogaja v notranjosti zgornjega nadstropja.

META: Evo. Ni velik, je pa moje.

MAŠA: Kolk je pa hiša stara?

META: Iz tridesetih, ded je vzel posojilo hranilnce. Cela soseska je bla zgrajena tko. Ko so banke še delale to, za kar jih plačujemo. Nismo pa velik vlagal noter, sej se vid. Vse sem v salon zmetala. Sliša to?

MAŠA prisluhne. Zagledamo JULIJO, MAŠINO sestro, ki pride iz ene izmed sob. Res je nek zvok.

MAŠA: Kaj je to?

META: Pojma nimam. Duh sa sekirom. Mama se je bala tega na konc, pred kratkim je umrla, oče pa sto let nazaj.

META si prižge novo cigareto.

MAŠA: Dol mate pa frizerski salon?

META: Tako je. Zgorej sem živela, spodej delala. Meta in škarjice. Ko sem ga odprla, sem napisala »trideset let tradicije« na tablo, ker se mi je zdel fino, da stare babe pridejo pa misljo, da veš, kaj počneš, ko jim delaš trajno ... Patino mu je dal. Zdej je pa že skorej 40 let odprt. Pa ma še zmer 30 let tradicije.

MAŠA: A ne delate več?

META: Dost je blo, pa roke me bolijo. Nima človek izbire, kar pade, pade, a ne? Nekej je usoda, nekej so geni, nekej pa je, kar sprot zajebeš. V glavnem. Se lahko nekej zmenmo, punce? Ne bi jaz, da se govori okrog, da oddajam zgornji štuk bajte. Lahko bi si kdo še kaj mislu. Vzgojena sem bla v kolektivnem duhu, tovaršica sem, ne gospa.

JULIJA: Tovaršica Meta.

META: A ne? Čeprov sem sovražla ta sistem, zaprti

smo bli ko psi v Jugi. Kaj? Tko je blo! Ko sem prvič pršla v London, sem mislna, da sem boga zagledala. Vi mate srečo, lahko greste povsod.

JULIJA: Ja, sam ne gremo nikamor.

MAŠA: Gospa Meta.

META: Tovaršica. Vidiš, ne gre tko lahko iz ust.

MAŠA: Tovaršica Meta, rekla ste, da sva prvi klicali, pa me zanima, če mava s tem kkušno prednost al ...

META: Aja, pol se nisem več oglašala drugim, nisem jaz telefon Samarijan. Kje ste pa prej žvele?

MAŠA: Jaz sem mela eno sobo v fletu za obvoznico, pa par cimer.

JULIJA: Jaz sem bla doma, z najino mamo.

META: Pa gresta zdej skupej na svoje? Pametno. Jaz sem se tle rodila, pa tle ostala. V glavnem. Lesni črvi ne bodo prevelik problem, lesne ose tud ne, kadi se pa sam pr oknu.

META sede na stol.

META: Glede žurk ...

MAŠA: ... sva bolj umirjeni, ne žurava.

META: Pridem.

META je trenutek tiho.

JULIJA: Carsko.

MAŠA: Ne bo žurk, brez skrbi.

META: Ne bom težila, brez skrbi.

MAŠA: Za ceno pa niste še nč rekla ...

META: Kaj pa vem, to je men tko težko. Maša, a ti je všeč?

MAŠA: Zanimivo.

META (*užaljena*): Zanimivo?

Takrat se oglasi JULIJA.

JULIJA: Dušo ma.

META je zadovoljna.

META: Dušo ma! Bravo, Julija. Samson jo je mel v laseh, povsod je lahko duša, dobr si to rekla. Res jo ma. Sej ste slišale, pogovarja se z vama, ta hiša. Pa bliz tvojga faksa je, a ne? Sej sem si prav zapomnila?

JULIJA: Ja.

META: Maša, ti maš bliz do službe?

MAŠA: Bliz ene, ja, recimo.

META: Dve službi maš?

MAŠA: Tretja je mal deleč.

Kratka pavza.

META: Pol maš tri.

MAŠA: Tri, ja.

META: Nepredstavljivo v mojih časih. Nekej si se izuču, doštudiral, karkol že, nekej si bil in to si počel. Kaj pa delaš?

MAŠA: V enem lokalu. Pa občasno sem hostesa. Pa vozim hrano.

META: A voziš ta Word?

MAŠA: Wolt, ja.

META: Kako se je mesto spremenilo v par letih, a ne? Sploh ti iz hiše ni treba. Sosed včasih naroča, pa jih vidim, kako se z motorčki prpelejo, en je enkrat psa povozu.

JULIJA: O, šit.

META: Ne mojga, moj Mičo je umrl med kovidom, ne bom več mela nobenga. Ne mu rož nosit, žleht je bil. Takoj po kovidu pa še mama, pa je. Počivaj v miru, Verica moja. Pa zdej maš tri službe, ko bi morala bit najbolj svobodna? Kako pa kakšnega fanta spozna, Julija?

JULIJA: Ga ne.

META se zasmeje.

META: Posluš ti to Julijo, »ga ne«. Uh. Jaz sem bla pr vajinih letih potrebna ko beduin kamele ... Pardon, jaz sem brez dlake na jeziku, čeprov sem jih skos mela v rokah ... pa tud kje drugje! Tko je pr nas! Ne me preveč resno jemat. Sej vas razumem, otroc. Drago je vse ratal, a ne?

JULIJA in MAŠA: Ja, ful.

META: Za študente sem mela popust, ker so mi bli všeč od zmerej, rada sem jih strigla. Sam jih ni več tle v soseski, je predrago za najet. Ta bogate babe, ki se zdej plazjo tle okol, se pa hodjo strič k Francozu. Nč. Lušne ste, punce. Kaj nej jaz z vama, ne morem bit taka, kot so vsi do tamladih. A bo sto petdeset evrov po glavi v redu cena?

MAŠA in JULIJA se ob tej nizki ceni spogledata.

META to takoj opazi in se popravi.

META: Sto dvajset, ajde. Nisem jaz ena hohštaplerka.

META »pljunek na tla.

MAŠA: Sto? Za eno sobo, al ...?

META: Maša, ti v tavelki, ker si starejša, Julija v tamali. A vama moram posebej kopalnico računat? Vsako scanje en evro. Ne bit hecne. Likalno pa pustta na mir, ker je notr krama še od Franca Jožefa.

JULIJA in MAŠA se spogledata.

MAŠA: Kolk je pa varščina?

META: Smo v zaporu? Nč.

MAŠA: Kakšni so pa stroški?

META: Kaj so to stroški? Če bodo stroški, bom že povedala. Bosta dale kdaj za hrano zraven. Ne vem, kako to gre ...

JULIJA: Ja, carsko.

META: Tko, a ne? Lahko kdaj skupej kej pojemo, znam kuhat, deci so mel pr men »all inclusive«.

Sam zažvižgajta, pa pridem.

JULIJA: Ste bliz doma?

META: Precej, ja. Po glav mi bosta hodili.

Kratka pavza.

META: Sem si uredila tist del, ki je bil skladišče.

Par šamponov sem ven zmetala, pa je.

MAŠA: Spodi v salonu spite?

META: Sej sem večino življenja tam prežvela, ga bom pa še mal. Prej sem šla v službo dol po štengah, zdej mi še tega ne bo treba. Ne skrbet zame, punce.

MAŠA: Kaj pa pogodba?

META: Joj, men se ne da s tem ukvarjat. A me pogodba kej stane?

JULIJA: Itak. Davki požrešni državi.

META: Marš!

MAŠA: Dobr je, da mam pogodbo.

META: Niti centa jim ne dam! Sto po glavi, pa brez pogodbe. Ne bom vaju kr tko ven vrgla, zmenen?

Kratka pavza. MAŠA in JULIJA se spogledata.

MAŠA: Okej.

META: Otrok nimata, a ne?

MAŠA: Ne.

META: Eh, seveda da ne, kaj mi je. Jaz mam enega sina. Tist drek od človeka mi ga je v dveh minutah naredu, pol se ni več javu.

JULIJA: Klasika.

META: A ne? Ko sem mu pršla na dom povedat, da bo mladi stari očka, ga ni blo tam, pa sem kr njegovi ženi javla, da je predala informacijo naprej. V glavnem. A je fajn met sestro?

JULIJA: Včasih.

META se zasmije.

META: »Včasih«, je rekla. Jaz sem edinka, ne bi vedla. Nima smisla, da sem sama tle gor. Dol. Kjerkol že zdej sem. A ne?

JULIJA: Če je vam to okej ..., je nama tud.

META: Seveda mi je. Zmer sem nardila točno to, kar sem hotla.

Kratka pavza.

META: Nič. Dejm še mam pozdravit.

META stopi do cevi in se zadere v cev.

META: Verica, zlata moja partizanka, za katero sem skrbela v tej hiši prav do konca! A ne, a ni smešno? Verica, pozdrav naši najemnici, Mašo in Julijo! Če je slučajno v tej cevi, a? Suha je bla dost.

JULIJA čez nekaj trenutkov ponovi gesto.

JULIJA: Zdravo, Verica.

META: Duša, a ne, Julija?

MAŠA: Zdravo, Verica.

META: Dala mi je vetra zadnja leta, sam to bom rekla. Težko je to, ko ti glava gre.

MAŠA: Gospa Meta ...

META: Nikjer ne vidim nobene gospe.

MAŠA: Tovaršica Meta, a bi lahko meli par minut zase, da se pogovoriva, pa ...

META: Ja. Seveda. Ni problema. Lej me, ne znam it.

META hoče iti, pa se ustavi pri oknu.

META: Poglejte skoz okno.

JULIJA: Hud razgled.

META: Vila blok! Že tretji! Kdo to kup, mi povejete? Julija?

JULIJA: Ne vem.

META: Jaz vem! Noben, ki bi si ga tle želela!

Ampak, punce. Vse se spreminja, sam – jaz se ne dam. Edina kadim, edina preklinjam, edina vztrajam. Smejem se jim, ker so tolk plačal, jaz pa v tej podrtiji. Ne dej se, Meta, ne dej godinama, moja Meta. Nč. Fajn ste. Vse bo v redu. Aja, sam še to – lesni črvi ne bodo prevelik problem, lesne ose tud ne, kadi se pa sam pr oknu. Evo, vama dam par minut.

META gre ven. JULIJA in MAŠA se spogledata.

MAŠA: Julija. Ti je všeč?

JULIJA sede na kavč.

JULIJA: Itak. Ful je luškano.

MAŠA: Dobr no, ni lih luškano ...

JULIJA: Zastonj je, Maša. Na prejšnjem ogledu je blo 600 za deljeno sobo pa krava je mela kamere v predsobi. Pa ta tovaršica Meta je carska.

MAŠA: Fuknjena je.

JULIJA: Bolš kg mat. Ne bit tko zategnjena. Pa reč mi hvala, s pogodbo bi blo dražje.

Kratka pavza.

MAŠA: Nisem ziher.

JULIJA: Maša. Plis, nehi.

MAŠA: Skrbi me, da bo pozim ful hladno, mejhno je pa televizorja ni.

JULIJA: Vau. Televizorja ni.

MAŠA: In kaj so lesne ose?

JULIJA: Jih bova že potokli. Peti flet je to, k sva ga šli pogledat, v vsakem si neko napako najdla. Morš it mal čez sebe včasih. Prvi sva klicali, pol se ni več oglašala. Zaupat morš, da vesolje šteka, kaj ti prnese.

MAŠA: Vesolje nč ne šteka.

JULIJA gre do MAŠE ji vzame zvezek in začne brati.

JULIJA: Tri varščine, sami plačamo beljenje, 1100 evrov ...

MAŠA se začne smejeti in zbeži v sobo.

2. POPOTNIK - mesec kasneje

JULIJA v stanovanju. Vstopi ALJOŠA.

JULIJA vstane, se rahlo prestraši.

JULIJA: Ja?

ALJOŠA je presenečen.

ALJOŠA: Kje je Meta?

JULIJA: Ni spodi v salonu?

ALJOŠA: Ne.

JULIJA: Pol pa ne vem.

ALJOŠA: Trenutek, bitte! Kdo ste vi?

JULIJA: Jaz sem Julija.

ALJOŠA: Jaz sem Romeo.

JULIJA: Okej. Hudo.

ALJOŠA: Kje je Meta?

JULIJA: Ne vem, sem vam že rekla. Počakajte jo.

ALJOŠA: Julija, sonce. Jo lahko morebiti pridem počakat not?

JULIJA: Kdo ste vi?

ALJOŠA: Aljoša je moje ime.

JULIJA: Okej. In vi bi kr not mal pršel počakat?

ALJOŠA: Temperatura tu zuni je nadvse neugodna.

JULIJA: Pač ... sej mate plašč.

ALJOŠA: Ja, sej mam plašč.

Kratka pavza. ALJOŠA gre ven. JULIJA gre do vrat in jih odpre.

JULIJA: Saj me razumete, ne vem, kdo ste, pa ...

ALJOŠA: Jaz sem Aljoša, zebe me in lačen sem, ampak razujem.

JULIJA zapre vrata, nato jih spet odpre.

JULIJA: Kako je blo ime njeni mami?

ALJOŠA: Verica.

Kratka pavza. JULIJA se nasmehne.

JULIJA: Kaj pa njenemu psu?

ALJOŠA: Mičo. A je tu?!

JULIJA: Umr! je med kovidom.

ALJOŠA: Allahu Akhbar.

JULIJA spusti ALJOŠO noter. ALJOŠA vstopi, sede na sedežno.

ALJOŠA: Ti si pa kaj Meti ...

JULIJA: Najemnica.

ALJOŠA: Najemnica Julija. Meta oddaja?

JULIJA: Ja. Zgornji štuk. Men pa sestri.

ALJOŠA: Kaj se je pa s salonom dogodilo?

JULIJA: Zaprla ga je.

ALJOŠA: Kje pa Meta biva? A v likalnici?

JULIJA: Spodi, v salonu, če sem prov razumela.

ALJOŠA: Spodi, v salonu?

JULIJA: Ja.

Kratka pavza.

ALJOŠA: Pretresljivo. Kje je pa tvoja sestra?

JULIJA: Dela. Tri službe ma.

ALJOŠA: Eno za Kloto, eno za Lahezis, eno za Atropo?

JULIJA: Eno za korporacijo, se mi zdi.

ALJOŠA: Ti jo pa doma čakaš kot zvesti pes Hačiko?

Kratka pavza.

JULIJA: Faks mam.

ALJOŠA: Zakaj pa nisi na faksu, če si ga že mnemonično lastiš?

JULIJA: Nimamo predavanj ob tej uri.

ALJOŠA: Kaj pa študiraš?

JULIJA: Primerjalno pa filozofijo.

ALJOŠA: Moje globoko sožalje. Lepo pozdravi gospo Valentinčič, pogrešam njeno morilsko halitozo.

JULIJA: A jo poznaš?

ALJOŠA: Še predobro.

JULIJA: Ne vem, če bom še hodila k njej.

ALJOŠA: Pravilno. Za katero življenjsko pot se je pa tvoja sestra odločila?

JULIJA: Da mi bo težila.

ALJOŠA: Bodi previdna, nagrada usode za mržnjo do avtoritete je, da te spremeni v avtoriteto.

Dopadeš se mi, Julija.

ALJOŠA se zlekne na stol. JULIJA ga gleda.

JULIJA: Tenks. A bi pohal?

ALJOŠA: Izjemno, tetrahidrokanabiol je nujen v svetu, ki konstantno terja smrt zavesti. Hvala, mlada dama, klanjam se.

ALJOŠA in JULIJA vsak naredita nekaj dimov.

ALJOŠA: Ne morem verjet, da Meta oddaja.

Kam ste dale pa njeno sladko, drobno, vedno nasmejan mam?

JULIJA: Mislm, da je umrla.

ALJOŠA: Bog je res velik.

JULIJA: No.

ALJOŠA: Globoko sožalje, nisem vedel, da si jo poznala.

JULIJA: Jaz mam sočutje do splošnih situacij.

ALJOŠA: Verica je bila pošast. Meta ima to po njej. Veš to?

JULIJA: Kaj ma po njej?

ALJOŠA: Zobe. Ponoči ne spi. Vse vidi. Vse sliši.

Kratka pavza.

JULIJA: Ne more bit slabš kt moja zmešana mat.

ALJOŠA: Potem se boš Meti ob boku počutila kot doma.

JULIJA: Men se zdi Meta fajn.

ALJOŠA: Ti si fajn.

Kratka pavza.

JULIJA: Ja?

ALJOŠA: Sprejmeš neznanca, nakadiš ga, prste na nogah spet čutim. Razsvetli me, kam vi mladi kaj zahajate v tem mestu. Dolgo me ni bilo. Je kaj novega?

JULIJA: Ne vem. Sem bl not.

ALJOŠA: Ja? Kaj je tako strašnega tam zunaj?

JULIJA: Nč, pač rada sem not. Kam pa nej grem?

Sam da nos pomoliš ven, je petdeset evrov.

ALJOŠA: Poglejva skupaj skozi okno, če se kaj skriva v temi.

JULIJA: Moje rabm, sem že vse vidla.

ALJOŠA: Močno dvomim.

JULIJA ga nekaj časa gleda, nato gre do okna, do ALJOŠE.

ALJOŠA: Julija. Davno tega sem zapazil volka na tistem hribu.

JULIJA: Kva? Volka? Nisi. Kok si pa star?

ALJOŠA: Ah, kako sem pogrešal to zavoženo, provincialno luknjico od vulgarnega mesta, ki se pretvarja, da je ugledna dama. Nostos, a ne, draga Julija?

JULIJA: Nostos? Kva to pomen?

MAŠA vstopi, v roki ima veliko lončnico, ki jo praktično prekriva.

MAŠA: Julija ... ej ... dej prid prjet ... plis ...

ALJOŠA gre do nje, prime, ji pomaga, MAŠO skoraj kap, ko odloži rožo.

MAŠA: Vau. Okej. A mava obiske?

JULIJA: Ja. To je ...

ALJOŠA: Jaz sem Aljoša, ti si pa Dojilja naši Juliji, predvidevam?

MAŠA: Ne. Maša. Zdravo. Od kje se pa poznata?

JULIJA: Izpred ... hiše. V bistvu.

MAŠA: Izpred hiše? Okej, nej mi en razloži, ne štekam ...

JULIJA in ALJOŠA se začneta režati. MAŠA vidi, da kadita travo.

JULIJA: Meto pozna, no, na obisk je pršel, pa jo bo tle počakal, da ga postrize. A ne?

ALJOŠA: Kot da me ni.

MAŠA: Aha. Okej. Julija, kaj je to na mizi?

JULIJA: Pač ... sej bom pospravla.

MAŠA gre do hladilnika, si vzame nekaj za jesti in začne jesti. ALJOŠA in JULIJA dalje kadita joint.

MAŠA: Sej veš, da bo Meta to zavohala, ne, Julija?

ALJOŠA naenkrat spregovori.

ALJOŠA: Si potrebna ključnih nutrientov?

MAŠA: Mislm ... ja. Zato jem.

JULIJA se hihita.

ALJOŠA: Kje si pa bila?

MAŠA: Delala sem, pol sem šla pa po rožo.

ALJOŠA: Kam boš dala to rožo?

MAŠA: Ne vem še.

ALJOŠA: Potem jo pa pusti kar tu, kjer vse moti.

JULIJA se smeje, MAŠA ne.

ALJOŠA: Kje pa služiš soude, mladenka?

MAŠA: Pač. Okej. Vau. Danes sem – Wolt.

ALJOŠA: Torej delaš več stvari?

MAŠA: Ja. Več stvari delam, ja.

ALJOŠA: Si se kdaj videla tako? Ko si bila punčka, recimo?

MAŠA: Kako?

ALJOŠA: V tej odurni bajtici, obdana s polpreteklo zgodovino naše sladke mlade republike, ki še vedno buri duhove, namesto da bi se ukvarjala z akutno problematiko njenega vse bolj podjarmljenega in utrujenega prebivalstva?

MAŠA *je in ga gleda.*

MAŠA: Ne vem.

ALJOŠA: Kaj bi rekla sebi dvajset let nazaj?

MAŠA: Pet let sem bla stara.

ALJOŠA: Torej si izpolnjena tu?

MAŠA: Kje?

ALJOŠA: V Ljubljani, v Sloveniji. Na svetu, v veselju, holocenu. V orehovi lupini.

JULIJA se zadeto reži.

ALJOŠA: Je mogoče, da smo izgnanci v obstoju in da domujemo v niču? Julija zvedava, mnenje?

JULIJA: Če je kdo kaj kje?

ALJOŠA: Vedno ko pridem nazaj, je tako, kot da cela država smrdi po perilu, ki se ni dobro opralo.

JULIJA: Kje si pa bil?

ALJOŠA: Mnogokje. V Davy Byrnes pubu na Irskem sem požvečil sendvič z gorgonzolo, nato sem se lahkih nog in težke glave odpravil v Berlin.

JULIJA: Vau. Kaj si delal v Berlinu?

ALJOŠA: Najprej neuspešno poizkusil rekrutirat lastno vojsko in pivnicah, nato pa sem vodil pub crawl.

JULIJA: Zajebavaš.

ALJOŠA skoči pokonci.

ALJOŠA: Herzlich willkommen, Feierfreunde und Bierliebhaber! Schnappt euch eure Lederhosen und Tanzschuhe, denn heute begeben wir uns auf eine Pubcrawl-Extravaganz durch die pulsierenden Straßen Berlins! Lasst uns gemeinsam prost, die besten Biere der Stadt entdecken und das Nachtleben Berlins unsicher machen. Das ist nicht einfach nur ein Pubcrawl; das ist eine Reise durch Hopfen und Glückseligkeit. Also, schnürt eure Dirndl und schließt euch mir an, während wir Berlins Nachtleben in unseren Spielplatz verwandeln. Auf eine Nacht, die ihr vielleicht nicht erinnert, aber niemals vergessen werdet! Prost!

JULIJA se smeje. MAŠA nenadoma vstane in se odpravi po stopnicah.

MAŠA: Julija, greš z mano v sobo mal?

JULIJA: Ja?

MAŠA: Ja, prosm.

JULIJA: Men je tle čist kul.

MAŠA: Julija.

JULIJA: Maša.

Zaslišimo META, ki prihaja po stopnicah. ALJOŠA se skriva, pokaže MAŠI in JULIJI, naj ga ne izdada. META pride v sobo, v roki ima krožnik, pokrit s folijo.

META: Bi morala potrkat, a ne, sestrici?

MAŠA: Ne, sej ...

META: Za jest sem prnesla! Ne vem, kako gre to, a me morte not povabt, kot vampirja?

MAŠA: Hvala. Meta ...

META: Dejmo se mal podružit, bomo nekeje spile skup? Jaz sicer ne smem, ker je slabo za te avtoimune boleznj pa to, menda mam artritis, prava proletarska bolest ...

MAŠA: Meta ...

Takrat jo na smrt prestraši ALJOŠA, ki skoči izza sedežne.

ALJOŠA: Madame Defarge!!!

META se smeji, šokirana je, očitno je, da ga pozna, da ga ima rada, a vseeno je nekaj v tem odnosu, kar ni čisto navadno.

META: Ja, Aljoša ...

ALJOŠA: Kje si, Madame Defarge?

META: Tukej, kje si ti?

ALJOŠA: Tukaj sem, Madame! A je tvoje od življenja tegob opešano srce radostno, da me vidi?

MAŠA: Meta, oprostite, sam je pršel not, Julija ga je ...

META: Ja! Ja! Vesela sem! Ne, ne! Vse v redu! Vse v redu, punce!

ALJOŠA: Tu pa vse po starem, a? Depresivni mazohizem v zraku, sperma Josipa Vidmarja na futonu, temelja slovenstva!

ALJOŠA začne jesti, vzame krožnik.

META: Aljoša. Ne morem verjet. Kje si bil?

ALJOŠA: Na sprehod sem šel.

META: Tri leta si se sprehajal?

ALJOŠA: Poveseliti in vzradostiti pa se je treba, ker sem bil mrtev in sem oživel, ker sem bil izgubljen in sem najden!

META: Sestrci, tri leta ga nisem vidla, a veste ve to?

ALJOŠA: Sem slišal, da je Verica šla rakom žvižgat, naj ji bo rahla slovenska svobodna zemlja, po kateri je rada šepala bosa.

META: Ja. Pol leta nazaj.

ALJOŠA: Sožalje, Madame! Tudi za Mičota, res ga bom pogrešal, vražička drobnega! Pa lepo si si uredila v tem času, najemnici imaš, kapitalistka moja draga ...

META: Ne, lej, Aljoša ...

ALJOŠA: ... gospa tovaršica meščanka ...

META: ... delavski razred sem in nikoli ne bi oddala, če bi še lahko delala ...

ALJOŠA: Kopicite, kopicite, tu smo, Mojzes in preroki!

META: Julja, Maša ... dejmo nekej spit ...

MAŠA: Kaj pa? ...

META: ... konjak je tam, pejt no, prosm, tud zate in za sestro je zmerej na voljo ...

MAŠA gre medtem pogledat, res najde konjak in ga natoči v kozarec.

META: Aljoša, kakšno lepo presenečenje.

ALJOŠA: Dovolj bodi besed, strupenjača! Kaj nama je storiti, Meta moja draga?

META: Glede česa?

Kratka pavza. META in ALJOŠA se spogledata, nato META pogleda MAŠO in JULIJO.

ALJOŠA: Saj bom v likalnici, kot ponavadi.

META: Kaj pa pr men dol, v salonu?

ALJOŠA: Ne, se bom izognil tej alternativni bivanjski izkušnji. Je še jogi notri?

META: Ja. Je.

ALJOŠA: Idealno! Julija, skoči po rjuho!

JULIJA: Skoč sam, lol.

MAŠA: Oprostite.

Kratka pavza.

MAŠA: Razumela sem, da sva sam midve lahko tuki?

META: Ja. Ja, seveda.

MAŠA: Okej. Mislm, sej me razumete.

ALJOŠA: Saj lahko samo jaz ostanem, pa Dojilja gre.

META: Aljoša, no.

MAŠA: Meta, oprostite, sej me razumete, da ...

META: Ja, razumem. Razumem. Aljoša, lej ...

JULIJA: Kje boš pa drgač, Aljoša?

ALJOŠA: Šel bom, osramočen.

META: Maša, tri leta ga ni blo, pa ...

MAŠA: Vem, ampak ...

ALJOŠA: Dobro. Lahko grem, brez problema, takoj lahko grem.

META: Aljoša! Ne ...

ALJOŠA: Takoj lahko grem!

MAŠA: Meta! Nisem rekla ja!

JULIJA: Maša, ej.

META: Dejmo se najprej predstavi, lepo po vrsti, spoznat, da ne bo zmede. Aljoša je moj ... včasih je bil sosed. Predstavi se.

ALJOŠA: Aljoša.

META: Sej ga poznate. Ga ne? Sej ste kej prebrale v življenju. Mislm ... Aljoša Hočevar?

Medtem gre META do ene izmed knjig na polici, jo vzame in jo da MAŠI.

META: Na fotografiji ma moja frizuro, by the way. *Medtem gre JULIJA k MAŠI.*

JULIJA: O, hudo. Čak. Čak!!! Prov ... to si ti, al kaj? Sam tle si čist drugačen.

ALJOŠA: Večer ve, česar jutro ni nikdar slutilo.

META: ... žvel je ... povsod naokoli, po Evropi, a ne? Aljoša, pomagej mi, no ... kaj sva midva ...

ALJOŠA: Ti povej, kaj sva, Madame Defarge, ti veš, ti si starejša in izkušena ženska ... globoko sem prizadet, da me po vseh teh letih ne poznaš dovolj dobro ...

META: Poznam te! Če kdo, te jaz! Poznam ga od ... *META pokaže, kako je bil majhen. ALJOŠA se začne plaziti po tleh, dela se, da je dojenček, META se hihita.*

META: ... ja ja, tak je bil, in je bil velik tukej, z mojim sinom se je igral in sva postala prjatla.

JULIJA: Prov ti si to? Ti si to napisal in uglasbu?

ALJOŠA: »Uglasbu« nisem, to moja denarnica globoko obžaluje.

JULIJA: Sej je vseen! Ti si pač genij! Mi smo mel

to zbirko doma, skos smo to poslušal! Živalice!

Maša, zbirka Živalice!!! Ooooo, kako hudo!

JULIJA začne peti.

JULIJA: Sedela na veji ena čudna je ptica,
ki krila zamenjala je za čevlje ...

META naenkrat pritegne.

META: ... zdaj bila je ulice največja lepota,
a nikdar več poletela ni na drevje.

META nadaljuje.

META: Aljoša Hočevar!

JULIJA: Aljoša Hočevar! Veverica Verica! Nutrija
Neja! Volk Voranc! Metuljčica Mica!

META: A ne, kakšen mojster je?! Tud večkrat
nagrajen avtor.

ALJOŠA: V deželi cerebralnih bankrotirancev ni
težko biti kralj.

MAŠA: Meta, oprostite, kaj to točno pomen?

META: Da je bil nagrajen za svojo poezijo.

MAŠA: Ne, mislm, to, da bi spal tukej.

META: Ne bit tko zaskrbljena, Maša. Nč, nč ne
pomen. Sam mora met kje za spat.

MAŠA: Vem, ampak ...

ALJOŠA: Macica, ej ej ej, naj za trenutek odloži
svoje delo ugledna frizerka Meta in prisluhne –
kaj pa, če jima daš zastonj?

Kratka pavza.

ALJOŠA: Dokler sem tu. Saj ne bom dolgo, tako
da boš še naprej služila mastne solde za čike in
bižuterijo.

META: Meni je to okej. Vem, je nerodn. Bo pa
zastonj, a ne? Lej ... se zmenmo še za kak mesec
tud po tem, ko bo on šel, a je prav? Dnar mi nč
ne pomen, mi pa pomenjo ljudje.

MAŠA: Ne, sej ...

JULIJA: Aljoša, vav, zmer sem si te predstavla
kt ful starga, ko sem poslušala te pesmi, mislm,
nisem se te sploh predstavla, zdej maš pa kr
obraz pa to ...

MAŠA: Jaz sam mislm, da ...

JULIJA: Maša, kok sva se mele dobr, ko sva to skup
poslušale, a ne? Se spomniš? Čist mejhne, ti si
mela še tist aparat okol glave, zarad katerega
te je Maruša topla v šoli, še mat se je sprostila,
ko je pela »Papigaaaa Paaaatriiiiikkkk ...« Dej,
grem jaz v sobo pa bom najdla eno rjuho, čak,
da pogledam, al je jogi not, sekundo, aha, po
mojem mam, evo, takoj pridem ...

JULIJA gre v sobo.

ALJOŠA: Silovita mlada dama.

META: Maša, lej ... vem, da je mal nenadno ... en
mesec ste tle, pa že neki preturbacije, razumem ...
ampak men se to zdi usoda, ko se zanimivi ljudje
zberejo na kupu. Ampak. Če rečeš ne, bo ne.

MAŠA gleda za JULIJO.

MAŠA: Za en kraji čas se mi zdi, da bi šlo. Pa zastonj?

META: Tako je.

Kratka pavza.

MAŠA: Okej.

META: Super! Vesela sem. Hvala ti. Res. Zlo sem
vesela. Dej, bomo nekej spil!

MAŠA: Jaz mam sam še dve uri do naslednje
službe, rabim mal časa zase, da se ...

META: No, sej, to je lih prov, a ni? U vrh glave.
Dej skuhej kavo!

MAŠA: Mogoče je mal pozn za kavo, a ni?

META: Ni, kje. Skuhej kavo, jaz bom pa ...

ALJOŠA prekine METO.

ALJOŠA: Meta. Jaz grem spat, utrujen sem od
duše izčrpajoče poti. Pojdi dol, ne moti.

META: Sej nisem misla ...

ALJOŠA: Pojdi dol, prosim. Meta. Pridem.

*META počasi vstane in gre. ALJOŠA skoči
s sedežne in vzame nahrbtnik.*

ALJOŠA: Moraš jo trdo prijet, če ne si jo boš slej
ko prej zaželela pokončat s sekiro. Ne bom
dolgo ostal in ne bo me veliko tu, ja?

MAŠA: Sej ... okej je. Whatever.

ALJOŠA: Neskončno sem hvaležen za tvojo
altruistično gesto. Katere izmed treh služb
e boš lotila naslednje?

MAŠA: Hostesne.

ALJOŠA: Jaz pa ne bom niti s prstom mignil.
Delno tudi po tvoji zaslugi, hvala ti iskrena.
Grem se torej na novo predstaviti mestu.
Ti bereš to?

ALJOŠA zgrabi neko knjigo s police.

MAŠA: Ja. Poznaš?

ALJOŠA: Seveda, *Mož brez posebnosti*, po meni
ga je avtor naslovil. Nedokončan je.

MAŠA: Vem. Sem prebrala.

ALJOŠA: Ampak ne do konca.

ALJOŠA odide. MAŠA se zasmeje, nato se zresni.

MAŠA: Ne do konca. Ful smešno.

Iz sobe pride JULIJA z rjuho, vonja jo.

JULIJA: Mal smrdi, ampak tud on smrdi, tko da ni
panike. Fak, kok carsko, kr cimra mava!!!

3. JULIJA IN MAŠA – teden dni kasneje

JULIJA in MAŠA prineseta nov, ampak star televizor v stanovanje, vmes JULIJA poje. MAŠA s kladivom pribije žebeļ v steno. V likalnici, kjer lahko sliši vse, cel ta čas prisluškuje ALJOŠA, vmes malo piše v zvezek, kar dela večino časa, ko ne dela ničesar drugega.
Kratka pavza.

JULIJA: Mat mi je napisala, da ji nis nakazala denarja.

MAŠA: Pozabla sem, šit ...

JULIJA: Kakšna je bla zadnje čase, to je res ...
 beyond ...

MAŠA gre po telefon in nekaj brska po njem.

MAŠA: Bom nakazala ...

JULIJA: Sej zdej lahko mal manj delaš, ker mava zastonj.

MAŠA: Ne. Zdej moram še več delat.

JULIJA: Dobr, pol pa delej.

Kratka pavza. JULIJA pogleda skozi okno.

JULIJA: A veš, kaj pomen nostos?

MAŠA: Ja, mela sem staro grščino. Pot domov al neki, Homer je o tem pisal.

JULIJA: Zmer mal boli, ko si doma, ampak tko veš, da si doma.

MAŠA: Maš filing, da sva doma tle?

JULIJA: Sigurno bolj kt tam, kjer sva se rodili. Hitr se je zgodil, mesec pa ... kolk časa je Aljoša tle, en teden?

MAŠA: A je v likalnici?

JULIJA: Ja. Sej ga skorej ni doma, če pa je, pa bere al pa spi. Aja, dej mi drugič povej, preden mi poješ instant nudle. Sej kul, sam ...

MAŠA: Sicer sem ti jih kupila, ampak nisem ti jih pojedla.

JULIJA: En mi jih je.

MAŠA: Le kdo.

JULIJA: Mah, whatever, sej so rakotvorni.

Kratka pavza.

MAŠA: Kako ti gre faks, brucka?

JULIJA: Ponovno – whatever.

MAŠA: Julija. Ne bo dobr, če ne boš hodila.

JULIJA: »Ne bo dobr, če ne boš hodila.«

MAŠA: Vsaj na Bavdka, okej? Ker te bo ruknu tko, da ti ne bo nč jasn. Jokala boš v kabinetu, prežem.

JULIJA: Pač, bom, če bom, okej? A ti si ga padla?

MAŠA: Bavdka sem deset dobila.

JULIJA: Bavdka si deset dobila.

MAŠA: Ja.

JULIJA: A ni to tko, da vsak rukne ta predmet na naši smeri? To je prva stvar, ki ti jo povejo starejši kolegi. Bavdka je deset dobila, pa nehala študirat. Legenda.

Kratka pavza.

JULIJA: Ej. Sori. Res si legenda. Profesor presvitla gospa Valentinčič je spraševala po tebi. Kje si pa to.

MAŠA: In kaj si ji rekla?

JULIJA: Ne vem. Kaj ji pa nej rečem? Sej tud jaz ne vem, zakaj točn si nehala.

MAŠA: Ni mi šlo.

JULIJA: Same desetke si mela.

Kratka pavza.

MAŠA: Pozdrav jo. Kaj delate pr njej?

JULIJA: Bedarije.

MAŠA: Ne, dej povej no.

JULIJA: Pač, who cares. Učimo se o prikazu industrijske revolucije v angleškem romanu, ne da se mi, sori.

MAŠA pobere Julijine zapiske s tal.

MAŠA: Ej ... a to so zapiski?

JULIJA: Ja. Iz seminarja od Valentinčičke.

MAŠA: Okej. A ... lahko mal berem?

JULIJA: Mislm ... ja.

MAŠA začne brati, takoj pade noter. JULIJA jo gleda.

JULIJA: Ej ... hotla sem te prosit ...

MAŠA takoj iz žepa potegne nekaj denarja.

JULIJA: Tenks, sestrica. Fon mi bodo izklopil drgač.

MAŠA: Kako to ona predava, res s strastjo. Kot potovanje je, ko to bereš.

JULIJA kadi in jo gleda. Takrat iz svoje sobe pride ALJOŠA.

ALJOŠA: Cimri. Klanjam se, mladenki presvitli in se tudi kojci poslavljam. O, televizor, končno nekaj, kar proizvaja vsebino v tej hiši.

ALJOŠA gre do hladilnika, vzame si nekaj za jest.

JULIJA: Aljoša. Ej. Aljoša. Okej, sori, sam, to ti moram povedat. Midve znava vse tvoje pesmi na pamet.

ALJOŠA: Ja? Izjemno, obema podeljujem čebelico sodelovanja in veselja. Katera vama je pa najljubša?

JULIJA: Meni je Sova Silva.

ALJOŠA: Maša, tebi?

MAŠA: Ne vem, nimam je.

JULIJA: Od Maše je Nutrija Neja, z njo se poistoveti, ker ni doma ne v vodi ne na kopnem.

»Ne v vodi ne na kopnem, nikjer nikjer nikjer!«

MAŠA: Jaz grem mal spat.

MAŠA *gre dremat*. ALJOŠA *gre do hladilnika*.

JULIJA: Zakaj pa nis nč več napisal? Sam to zbirko? Aljoša?

ALJOŠA *vzame iz hladilnika nekaj za jesti*.

ALJOŠA: Je to tvoje?

JULIJA: Ja. Lahko maš. Ti si mi nudle pojedel, a ne?

ALJOŠA: Da.

JULIJA: Okej. Dej vpraš drugič.

ALJOŠA: V vsakem primeru bi rekla ja, tako da sem nama prihranil trenutek nerodne komunikacije, ki ga raje zapraviva za najine najljubše dejavnosti, ti ždenje, jaz alkoholiziranje po tem razburljivem, priložnosti polnem mestu.

Au revoir, zvedava Julija, čas je za moj dnevni obhod.

ALJOŠA *gre*.

JULIJA (*kot največja ljubezenska izjava*): Fak, sovražm take tipe.

Iz sobe pride MAŠA in pogleda JULIJO.

MAŠA: Julija.

JULIJA: Kaj? Psiho, nehi prsluškvat.

MAŠA: Da ne bi.

JULIJA: Kaj?!

MAŠA: Da ne bi. Tle si, da nisi doma, da ti mat da mir, da se spravš k seb, okej?

JULIJA: Sej sem pr seb.

MAŠA: Kdaj si šla ven nazadnje?

JULIJA: Letos.

MAŠA: Si bla kej na faksu?

JULIJA: Nisva dolg tle.

MAŠA: Več kot en mesec sva tle. Pa zapiski od Valentinčiče so sam od uvodne ure.

Kratka pavza.

MAŠA: Julija. Julija! Tle bova tolk časa, da lahko jaz ful našpam, ker majo vsi fleti tri varščine po tanovem. Pol si bova pa najele nekej svojga. Da bova midve same not. Ne pa, da bo tebe mat psihirala, pa da bova odvisne od neke Mete pa kr en folk še tle živi. Totalen kreten je, sej ga vidš. Ne vem, zakaj sem to dovolila.

JULIJA: Men je dobr, da je tle.

MAŠA: Zakaj?

JULIJA: Pač en skrivnosten intelektualc, model, okej, posluš me, pač en skrivnosten intelektualc, model, nč ne veš o njem, hkrati pa skrivnosten znan pesnik, očigledno intelektualc ...

MAŠA: O, fak, kaj to nakladaš ...

JULIJA: ... ki ni nikjer doma, a veš, hot, tko, predstavlej si, kaj če bi te kr odpeljal nekam ...

MAŠA: Hot? ... Ta klošar? Odpeljal kam? ...

JULIJA: Pač ... sam fak of vsemu pa ... a veš, na vlaku, tovornem, se prešvercaš gor ... ne, al pa, al pa kr peš, pa spiš pod kozolci.

JULIJA se zaleti v rožo. Kratka pavza.

MAŠA: Ne. Kakšen vlak, a si nora? Tovorni? Pod kozolci je kaj, slama? Na čem ležiš?

JULIJA: O, bog. Prov, pa nč. Sam fantaziram, no.

MAŠA: A si beatnike brala? Pozab. Niso časi za it kamorkol. Na faks hod pa nehi.

JULIJA: Razvila sem mržnjo do avtoritete.

MAŠA: Kaj si?!

JULIJA: Pač, kaj bom delala s tem poklicem, kr vsi smo na tem faksu zgleda, brez veze, zguba časa.

MAŠA: Kaj pa zate ni zguba časa?

JULIJA: Ta lajf absolutno je. Dej sebe poglej.

Dobr te je vprašal, ko je pršel.

MAŠA: Kaj? Kaj me je pa vprašal?

JULIJA: Sej veš. Če si se tko vidla, ko si bla mejhna. Ne vem, a si se?

MAŠA: Ja. Mislím, ne, ampak vseen je. Zdej tko je. Vse je drago, nikamor ne mormo.

JULIJA: To zveni kot major depressive episode.

MAŠA gre po zapiske, jih vzame in si jih odnese v sobo.

MAŠA: Nimam časa za bit depresivna.

JULIJA sede na kavč in si prižge joint.

JULIJA (*zase*): Sova Silva ponoči je živela, ker podnevi videla ni nič ...

Takrat pride META.

META: Julija. Maš mogoče cigareto?

JULIJA: Joj, ne, Meta.

META se začne smejati, izvleče svoje cigarete, da eno JULIJI; ko ji JULIJA pokaže k oknu, META odmahne z roko.

META: Je Aljoša tukej?

JULIJA: Ne.

META: Sej vaju ne moti, ne?

JULIJA: Ne. Čist zabaven je, sem se ga že navadla.
 META: Ne se ga navadit. Ne bo dolg ostal. Nikol ne ostane dolgo.

JULIJA: Katera je pa vaša najljubša žival? Iz njegove zbirke?

META: Ti povem eno skrivnost? Midva sva te pesmice skupi pisala. Ko je bil še otrok. Pol pa ... pol so pa leta minevala pa naenkrat ni bil več ... pa ...

Takrat se iz sobe zasliši MAŠO.

MAŠA: Julija, a je moj mobi dol?

META začne tavati.

META: ... ko boš umrla, ne bom sama, se bom že znašla. Bom že neki, boš vidla. Bom pa ... bom že neki. Kje ma Mičo vodo?

JULIJA: Meta?

META: Je spet pobegnü, a ne? Je, a ne?

META gre iz stanovanja, JULIJA gleda za njo.

MAŠA: Julija!!!

4. ALJOŠA IMA GOSTE: POLONA IN ELA – teden dni kasneje

Noč. JULIJA, MAŠA in META spijo. V stanovanje pride POLONA, ženska sredi štiridesetih, pisano oblečena in živahne narave, je rahlo opita.

POLONA: Vau, a prov ta stara komunajzerska bajta, al kaj ... lepo, luškano, vau ...
Za njo v stanovanje prikolovrati ALJOŠA, ki POLONO prime za rit, ona se zasmeje, takoj za njim vstopi ELA, ki ima prekrizane roke in zelo strog pogled, oblečena je drago, a brez strasti. ELA ima dolge umetne nohte, ki jih ne obvladuje najbolje, zaspala je, rada bi si pomencala oči, pa zaradi nohtov ne more. POLONA jo pogleda.

POLONA: Dej, slec se, Ela, vroče je.

ELA: Fak of. Mraz je. Greva.

ALJOŠA: Dami. Mirno. Tišje.

POLONA: Tišje, Ela ...

ALJOŠA: Vama lahko za zaključek tega vznemirljivega večera ponudim izjemen konjak, v katerem so nekaj časa, po govoricah, hranili odrezano nogo našega pokojnega maršala Tita in ima zato nadvse nostalgichen priokus?

POLONA: Kako ti govoriš, Aljoša, men je to, a ni to, Ela, kot bi poslušal poezijo?

ELA: Ne, ni.

POLONA: Dej sprost se, plis, to je moj večer, ja?

In zato bi rada, da si sproščena ...

ELA: Fak of!

ALJOŠA: Ela, kam se ti mudi?

ELA: Nkamor, sam ne bi bla rada kle.

POLONA: Kle je za pit, toplo je, recimo, zuni je drago za znort ...

ALJOŠA: ... pa vse drugo je že zaprto, zahvali se starim damam, ki polnijo jaške tega mesta z belim tokom in zapirajo lokale, da se maščujejo izgubljeni mladosti in zategadelj nimamo kam na kupico rujnega ...

POLONA: Poezija, a ne, Ela?

ELA: As prfuknena? Pa nočem ne v lokal ne tle bit, hočem domu.

POLONA: Aljoša, ej, Aljoša – boš prebral?

ALJOŠA iz torbe vzame knjigo in začne brati zadnjo plathnico.

ALJOŠA: Prebral »razburljivo erotično popotovanje mlade ženske, ki se ji spolovilo

- morfira glede na bitje, s katerim ima spolnost«?
- Seveda bom, kar kurjo polt sem dobil, poglej.
- ALJOŠA *odvrže knjigo na neko omaro, kjer bo tudi ostala.*
- POLONA: Ful me zanima tvoje mnenje, res si bistvena vprašanja zastavljal na literarnem večeru.
- ELA (*kot »ne morem verjet«*): Fak of.
- POLONA: Nikol me nis zares podpirala v moji strasti, Ela, to je problem.
- ELA: Taprva sem prebrala pa tud taprva pršla na tvoj literarn večer, pa poj sem ti dala zraven za najem tiste podrte knjigarnece.
- POLONA: To je res! Aljoša, to je res!
- ELA: Tko da, ne ti me ...
- ALJOŠA: Jaz sem pa prišel med zadnjimi, slučajno, pritegnila me je luč, ki je tlela v izbi, kot veščca, ki si išče luno ...
- POLONA: Veščca, ki si išče luno!
- ELA: Polona ...
- POLONA: Ampak sem te takoj opazila v množici.
- ELA: Pet nas je blo.
- POLONA: Dej slec že ta plašč, ker je men vroče, pa ko začneš švicat, smrdiš po vasi ...
- ELA: Fak of!!! Dej greva, Polona.
- POLONA: Hecam se! Ela, dej se mal sprost, okej?
- Medtem sta, vsaka iz svoje sobe, prišli JULIJA in MAŠA; gledata situacijo.*
- ALJOŠA: Zbudili smo otroke!
- POLONA: Vau, tega pa nis povedal, Aljoša. Reku si, da ena zlo zlo stara, čist gluha ženska živi spodej.
- ALJOŠA (*se pači v ljubljansčini*): Dve cimri mam še, drago je ful v tem mestu.
- ELA: Polona, a uhka zdej greva?
- POLONA: Sori, sej sam to spijemo, ej, kaj pa, ej!, zdravo, sori, pridte nazdravt z nami, danes praznujemo!
- MAŠA: Ni problema, me ne mot, jaz grem spat ...
- JULIJA: Kaj pa praznujete?
- JULIJA se premakne malo naprej, MAŠA, ki je hotela oditi nazaj v sobo, obstoji.*
- ALJOŠA: Praznujemo, ker, dragi sestri ...
- POLONA: Oooo, sestri, pa čist različni ...
- ALJOŠA: ... je moja sveža prijateljica Polona izdala svoj – pisateljski prvenec.
- JULIJA: Vau, čestitke. Koko lepo!
- POLONA: Hvala. Sej ...
- ALJOŠA: Sicer v samozaložbi, ampak nič ne de!
- POLONA: Treba poskrbet zase, a ne?
- JULIJA: Čestitke! Vau! Maša, dejva pol nazdravt!
- MAŠA: Jaz mam službo čez eno uro, ti pa faks ...
- ELA: Dej, greva, Polona ...
- JULIJA: Jaz ne grem na faks, slabo se počutm.
- O čem pa je knjiga?
- ELA: Polona.
- MAŠA: Julija ...
- ALJOŠA: Jaz imam idejo! Kaj pa, če bi moja čisto sveža sovražnica Ela razložila dekletoma, o čem je ta razburljiv prvenec, jaz pa bom medtem Poloni pokazal ...
- ELA: Polona ...
- ALJOŠA: ... nekaj moje na roko napisane nove poezije v zvezku, ki ga imam v sobi ...
- ELA: Uhka ven prneseš zvezek, sej ni kip iz marmorja ...
- POLONA: Ne bo nosu ven, Ela, no, če ga ma v sobi ...
- ELA: Polona.
- POLONA: Gre za ... za to, če se spremenimo glede na partnerja, ki ga mam, a razumeta? Ful žensk se s tem identificira. Bosta vidle, ko bosta mal starejše ... Ela, prevzem od tle ...
- ALJOŠA: Bova kojci, brez skrbi!
- POLONA in ALJOŠA gresta v likalnico. Same obstanejo ELA, MAŠA in JULIJA.*
- ELA: Sfukal se mi bo. Ni povedal, da živite tle.
- MAŠA: Vse okej.
- JULIJA: Ela, a si ti Gorenjka?
- ELA: Maš kej proti?
- JULIJA: Ne, ne! Cute govoriš, to sem mislna.
- ELA: Mož prav, da govorim za na skakalnico. Bivši, kurc ga gleda. Ve ste iz tle?
- JULIJA: Ja. No, ne iz tle tle.
- ELA: Sej, kr pejte spat, jo bom počakala. Al je čudno to, da bom tle stala? Je, a ne? Pizda, Polona, nisva stare 20, kaj mi delaš.
- JULIJA: Sej lahko tle ostane, ni panike.
- ELA: Če bo tle ostala, se bo zlo slabo končal.
- Jst skrbim zanjo. Jst živim z njo, ne ti.
- JULIJA: Okej.
- Kratka pavza.*
- ELA: Pol ste študentke?
- MAŠA: Ja.
- ELA: Uživate. Nikol več ne bo tko, kot je zdej.
- JULIJA: Pol sva ga pa res najebali.
- Kratka pavza.*

ELA: Pa ti kurčevi nohti ...

JULIJA: Ful so hudi.

ELA: Zdej ko so otroc zrasl, jih mam končn lohk,
ne morš riti brisat s tem. Sam ... ne obvladam
več, ampak se mi zdi, da to včasih ni bil problem,
vse sem lahko, zdej pa nč ne morem ... Pa
zaspana sem in polhn kurac mam vzga!
Polona!!!!

Iz Aljoševe sobe pride POLONA.

POLONA: Veš, kakšni verzi, Ela ...

ELA: Super. Greva zej...

POLONA: Dej, Ela, ti kr sama pejt, bom jaz tle še
mal brala pa ...

ELA: Polona ...

*Takrat pride v zgornje nadstropje META. Vsi jo
pogledajo. ALJOŠA tudi pride iz sobe in jo ogovori.*

ALJOŠA: Meta, draga. Kaj delaš?

META: Prezračit sem pršla, plesen bo.

ALJOŠA: Meta.

META: Zdravo vsem. A mate zabavo?

ELA: Niti približn.

POLONA: Zdravo! A ste vi lastnica te luškane hiške?
META se usede. ALJOŠA jo gleda.

META: Ja. Dol mam salon, Meta in škarjice, sam
zdej ne strižem več, roke me bolijo. Ve ste pa ...?

ALJOŠA: Odidi, Meta, prosim lepo, ta dogodek je
zasebne narave.

POLONA: Nč, ne bomo motile! Ela, lepo se mej,
a prov? Okej? Lahko noč vsem.

*ELA gleda POLONO. Odloči se in gre. POLONA gre
v Aljoševo sobo.*

ELA: Okej. Se bom mela lepo. Upam, da dons maš
ključe.

POLONA (*iz sobe*): Mam, mam.

ELA: Oprostite za tole. Gorenka odhaja.

ELA gre.

META: Aljoša. Zakaj je ta ženska šla v tvojo sobo?

ALJOŠA gre počasi do METE.

META: Aljoša.

ALJOŠA: Meta. Meta!

META: Aljoša, ne bi šel ti dol k men mal?

ALJOŠA: Odstrani se, prosim.

*MAŠA se vrne iz sobe in ju gleda. ALJOŠA stopi
proti METI, grozeče.*

ALJOŠA: Meta ...

META: Aljoša, prosm ...

*ALJOŠA zagleda MAŠO. Obmiruje, nato gre v svojo
sobo oziroma likalnico. MAŠA stopi do METE.*

MAŠA: Meta. A ste v redu?

META: A bi še kaj spila z mano?

MAŠA: Mal je pozn, pa ...

META: Dej, natoč.

MAŠA: Meta.

META: Veš, kje je konjak, ajde, pejt pa natoč, no ...

*Na vratih se pojavi ALJOŠA. Gleda METO. META
gleda ALJOŠO.*

META: Aja. Ja, je. Pozn je.

ALJOŠA gre nazaj v likalnico. META gleda za njim.

META: Kaj pa, če grem mal v sobo pozdravt?

Mogoče bi se onadva družla?

MAŠA: Mislm, da je bolš, da ne.

META naenkrat postane skorajda agresivna.

META: Nimaš ti kej mislit. Ne ti men govort, kaj
lahko in kaj ne v moji hiši.

MAŠA: Meta.

META: Spat grem.

META nadere MAŠO in gre. MAŠA leže.

5. MAŠA & ALJOŠA – 29. november ponoči, morda že 30. november

MAŠA, ponoči, ko prihaja v zgornje nadstropje, razbije eno lončnico, nerodno postavljeno na stopnicah. Iz svojega stanovanja oziroma salona pridrvi META.

META: Maša!

MAŠA: Meta.

META: Mate žurko?

MAŠA: Spat grem.

META: Dej, no. Bova nekej spile, pa kakšno rekle.

Itak slabo spim. Poglej te svoje lase, no.

META gre do nje, zgrabi jo za lase in jih začne urejati.

MAŠA ji nekako hoče pobegniti, a META ji sledi.

MAŠA: Au ...

META: Ne smeš pustiti, da se ti tko konice cepjo, uporabljaš balzam?

MAŠA: Nehite, prosim ...

META: Sam uredila te bom, mene bolj boli kt tebe ... dej mi povej, a je tista ženska pol prespala pr Aljoši zadnjič ...

MAŠA: Meta, ni mi ...

Prikaže se ALJOŠA. Začne nadirati METO.

ALJOŠA: Meta. Pust jo.

META: Dost! Ne boš se z mano tko pogovarjal, tujek nis ...

ALJOŠA: V imenu Jezusa Kristusa, odidi! A si normalna? Kaj se dereš?

META: Ampak ...

ALJOŠA: Meta.

META: Aljoša ... jaz lahko pridem sem ...

ALJOŠA: Da ne bi! Gremo! Marš! Nimaš vstopa sem, ti je jasno? Oddala si stanovanje, nimaš kaj gor hodt!

META: To je moja hiša!

ALJOŠA: Marš!!! Meta!!!

META gre.

ALJOŠA: Se imaš fino tu med nami, Maša?

MAŠA: Odlično. Odlično se mam. Hvala, da si me rešu pred Meto, neskončno sem ti hvaležna.

ALJOŠA: To je v opisu mojih delovnih nalog.

MAŠA: Če že pospravlaš ne, a ne?

ALJOŠA ji salutira. Kratka pavza.

MAŠA: Ful je zanimivo, kako lahko en tak, kot si ti, piše take pesmi.

ALJOŠA: Še eno otroštvo uspešno uničeno.

MAŠA: Lahko noč.

MAŠA ga gleda, že hoče oditi v svojo sobo, nato se ALJOŠA oglasi.

ALJOŠA: Nimaš kam za it, Maša draga, al zakaj si parkirana na tej podstrehi, kjer je Kardelj Pepco z dolomitsko pogodbo šeškal? To ni nikakršno življenje za tako mlado, nadobudno intelektualko.

MAŠA: Kako pa veš, da sem intelektualka?

ALJOŠA: Povsod so tvoje knjige, kar je že dober znak. Boli me, da ti moram priznat odličen okus. Parles- tu français?

MAŠA: Se trudim, ja.

ALJOŠA: Les limites de ma langue sont les limites de mon monde.

MAŠA: Les limites de mon monde sont les limites de ma bourse.

ALJOŠA: Pourquoi es-tu ici ?

MAŠA: Parce que c'est gratuit.

ALJOŠA: Zastonj stvari so na koncu vedno najdražje, nisi še nikdar tega slišala?

MAŠA: Sobe so že po petsto evrov. To je zlo konkreten dnar.

ALJOŠA: Saj imaš kar tri službe.

MAŠA: Še zmer ni dost.

ALJOŠA: Dost za?

MAŠA: Normalen lajf, kaj misliš? Da šparam za nakit?

MAŠA stopi do Julijine sobe, tiho pogleda noter.

Zapre vrata.

ALJOŠA: Lepo, da daš vsak večer otroka spat.

MAŠA: Sam rada bi jo naučila, da končno prevzame odgovornost zase.

ALJOŠA: Odlično ti gre.

MAŠA: Pojma nimaš, kako je blo in kakšna je bla ...

ALJOŠA: Mislil sem, da si zaspana.

Kratka pavza.

MAŠA: Kje si bil pa ti kej, svetovni popotnik? Če smo vsi zate očitno eni kreteni, ki probamo met normalen lajf in si nikamor ne upamo?

ALJOŠA: Iz Troje sem najprej šel do kiklopa pa ena drolja čarovniška me je spremenila v svinjo in tako dalje.

MAŠA: Okej. Whatever.

ALJOŠA: Po vsej Evropi sem živel. Tako sem se odločil.

MAŠA: Kul. Jaz sem bla tri leta zaprta v fletu pa masko sem nosila, ko sem šla po jajca. Tko se nisem odločila.

ALJOŠA: Če bi bil na tvojem mestu, bi preprosto šel.

MAŠA: Pa nisi na mojem mestu.

Kratka pavza.

ALJOŠA: Zakaj ne študiraš več?

MAŠA: Ker moram delat, a si gluho?

ALJOŠA: Ni študij zastoj v tej deželi?

MAŠA: Je, ja. Tko kt zobozdravnik. Pa tvoji nasveti.

ALJOŠA: Si komu kaj dolžna tu?

Dolga pavza.

MAŠA: Lahko noč.

ALJOŠA: Vidiš ta rukzak?

MAŠA: Težko ga je zgrešit ...

ALJOŠA: V njem mam vse. Nobene druge stvari nimam.

MAŠA: Jaz tud nimam dost več kot za v en rukzak.

ALJOŠA: A Julija gre noter? Če ne v celoti, jo lahko razrežeš, vzameš le njeno ljubko glavo, v usta ji zatlačiva jabolko.

MAŠA: Lahko noč.

ALJOŠA: Dolgočasna si za ubit se. Mogoče res bolje, da crkneš tu, da ti tvoja že deveta mačka požre oči, da ne bo poslednja stvar, ki jo boš videla, siv strop stanovanja, ki ga nisi nikdar v celoti odplačala.

MAŠA: Men to zveni SANJSKO, Aljoša. Dolgčas od življenja, ena pot, služba od do, vsak dan ista sodelavka, vrstna hiša, zoprna mačka, dol mi visi. Vse bi dala, oba palca pa srce, da bi bla sam en beden košček v kolesju kapitalizma. To so moje najbolj divje sanje, a me štekaš? Sanje ti o tem, da ga boš zatlaču družbi v goltanec, men pa pust, da se podredim in crknem, ker to zveni tisočkrat bolj kt to, kjer živim zdej. A sva zmenjena?

ALJOŠA začne ploskati. MAŠA je za trenutek tiho, nato se začne smejati.

ALJOŠA: Smeješ se.

MAŠA: Itak da se smejem.

ALJOŠA: Smeješ se!

MAŠA se še bolj smeje.

MAŠA: Itak da se! To nč ne pomen!

ALJOŠA: Prvič se smeješ, odkar sem tukaj.

MAŠA: Ni res! Ni res! Mene je ena sama, ena sama, ENO SAMO VESELJE OZIROMA RADOST, kokrkol bi rekel ti, logorejec! Zadnjič sem se smejala, ker ... ker ... smejala sem se, okej!!!

ALJOŠA: Nisi se.

MAŠA gre do ograje.

MAŠA: Sem se!!! Sem se!!! Ko si mi rekel, da knjiga, ki nima konca, nima konca, to je blo smešno!

ALJOŠA: Potemtakem sem te dvakrat nasmejal?

MAŠA: Ne ti!!! Sama sebe sem s svojim odličnim monologom.

META (*od spodaj*): Ne morem spat!!!! Gor prhajam!

ALJOŠA: Da ne bi!!!

MAŠA stiša.

MAŠA: Kva nej z njo nardim, zmešal se mi bo.

ALJOŠA: Nič ne moreš. Metina razvojna faza je poslednja, le še temni, mrzel grob sledi.

MAŠA: Zakaj si pa ti tle?

ALJOŠA: Saj ne bom več dolgo, ne se bat.

MAŠA: Škoda. Julija te bo pogrešala.

ALJOŠA: Ji bom napisal duhovito razglednico pred koncem sveta.

Kratka pavza.

MAŠA: Kdaj greš?

ALJOŠA: Jutri zvečer.

MAŠA ga gleda.

MAŠA: Kul. Lahko še mal ostaneš, zarad mene, ne motš me, žal sem se te navadla, kt sem se lesnih os.

ALJOŠA: Jaz pa bom pogrešal najine duhovite besedne dvoboje in tvoj lep, a mrki in za ta leta upadel in izsušen obraz.

Kratka pavza.

MAŠA: Okej. Jaz jih bom tud, tvojga glupega obraza pa niti približn. Lepo se mej, če se ne vidva. Pust neki dnarja na mizi za vso hrano, ki si jo nama požrl.

ALJOŠA: Dokaži mi, da sem bil jaz, vidiva se na sodišču.

MAŠA gre v sobo. Nekaj trenutkov. Nato pride ven in reče ALJOŠI.

MAŠA: Kam boš pa šel?

ALJOŠA: Pri mojem ljubkem znanцу z izvirnim, starim avstrijskim imenom Senad lahko prespiva na Dunaju.

Gor štopava, uporabiva oba palca in srce. Takoj si najdeva delo, jaz vozim viličarja za vedno duhovitega Senada, ti počneš kaj bolj ženstvenega, recimo gradbena dela.

MAŠA: Okej.

ALJOŠA: Vzamem mu pištolo iz kredence, ubijeva se na 8, Kochgasse, v Zweigovo čast.

MAŠA: Ne bi se še, hvala.

ALJOŠA: V trenutku, ko nama je premrzlo, greva.

MAŠA: Kam?

ALJOŠA: Jug.

MAŠA: Jug?

ALJOŠA: Fuente grande, Lorci metat mravlje v rumeno nebo. Potem nekam, kjer je ocean, ko se zbudiš. Ko je prevroče, gor, sever, se smejat protestantski etiki, nato boš potisnila moje gnusno truplo iz Kjeragboltna.

MAŠA: Kdo te bo ubil?

ALJOŠA: Upam, da ti.

MAŠA: Z veseljem. Kaj pa pol?

Nato pa vpitje pred hišo. POLONA. Ni videti v najboljšem stanju.

POLONA: Aljoša! Aljoša!

ALJOŠA pokaže MAŠI, naj bo tiho. JULIJA se zbudi in pride iz sobe.

POLONA: Aljoša! Vem, da si tle! Aljoša ... oprost, ampak pogrešam te! Aljoša! Mi odpredi? Sam ... sam mal bi pršla na obisk. Aljoša!

ALJOŠA: Celo nori preroki so nazaj, Maša. C'est la fin.

JULIJA gre do okna, smeje se, gleda skozenj.

ALJOŠA gleda za MAŠO, potem gre do okna.

ALJOŠA se tudi začne smejati.

POLONA: Aljoša! Prosm te, kot boga te prosm, da vsaj pogledaš skoz okno! Vsaj ...

Naenkrat se oglasi META.

META: Tišina! Zmešani ste!

ALJOŠA: Pejt spat, Meta!!!

POLONA: Slišala sem te!!! SLIŠALA SEM TE!!!

META: Aljoša, prid dol!

JULIJA in ALJOŠA se smejeta na oknu.

POLONA (*zunaj*): Vem, da si doma! Vem! Aljoša!!!

Aljoša!!! Prosm!!! Aljoša!!!

META: Tišina!!! Poklicala bom polcijo!!!

POLONA: Aljoša!!! Aljoša!!! Odhajam, Aljoša!!!

POLONA gre počasi stran.

ALJOŠA: Sva na varnem? Poglej.

JULIJA: Ti poglej.

ALJOŠA: Ne drznem si, mlada dama. Morda me zadane z lepljivim projektilom iz svoje razgrete nožnice.

JULIJA: Kaj pa, če mene?

ALJOŠA: Jaz sem v najboljših letih, tvoja so že mimo.

JULIJA: Veš, kaj ... kreten ...

JULIJA se smeje. Počasi dvigne glavo.

JULIJA: Še zmer je tle.

POLONA: Zdaj pa res odhajam!!!

POLONA gre. ALJOŠA se dvigne.

ALJOŠA: Hvala, nikdar ti tega ne pozabim.

JULIJA se začne smejati, ALJOŠA ji kaže, naj bo tiho, JULIJA se komaj zadrži. Nekaj časa se smejeta.

JULIJA: Kupila sem ti nudle, pa jih vzem, ko greš, okej? Za na pot. Sem ti tiste all natural brez E-jev, ki kao niso rakotvorni.

ALJOŠA: Škoda.

Kratka pavza.

JULIJA: Greš spat?

ALJOŠA: Da. Dolgotrajna komunikacija z ženskim spolom me močno izčrpa.

JULIJA: Slabo boš spal. Ful je trd jogi pr teb.

Kratka pavza.

JULIJA: A ni?

ALJOŠA: Si ga temeljito preizkusila v moji odsotnosti?

JULIJA: Ja.

ALJOŠA jo gleda.

JULIJA: Pr men v sobi je tak hecen, mehek, po starih ljudeh smrdi.

ALJOŠA: Tam je spala Verica, ki je na stara leta močno puščala.

JULIJA: Kdaj pa greš?

ALJOŠA: Zakaj bi ostal?

JULIJA: Zakaj ponavad ljudje ostanejo? Ker majo neki tle.

JULIJA gre do ALJOŠE in mu sede na kolena.

ALJOŠA jo gleda.

JULIJA: Aljoša. Prid k men spat.

ALJOŠA: Zakaj?

JULIJA poljubi ALJOŠO.

JULIJA: Prid k men.

ALJOŠA: Zakaj?

JULIJA: Ker sem si zmer želela lastno otroštvo pofukat.

JULIJA gre v svojo sobo. ALJOŠA gleda za njo.

ALJOŠA zapre vrata.

6. JUTRO PO – 30. november zjutraj

Naslednje jutro. JULIJA v osrednjem prostoru, pripravlja se na odhod. Vesela je, požvižgava si. Nenadoma pride v zgornje nadstropje META. JULIJA jo pogleda.

META: Prišla sem povedat, da ... da grem nekam s sinom.

JULIJA: Okej. Sej ... nama ni treba nč govort, kam greste. Sam pejte, Meta.

META: Dušo ma, a ne, Julija?

JULIJA: A ta ... a ta hiša?

META gre. JULIJA gleda za njo.

JULIJA: Kva je blo pa to ...

Iz sobe pride MAŠA.

MAŠA: Dobro jutro.

JULIJA: Jutrčki!!! Kavó sem skuhalá, jo je še ostalo, kr vzem.

MAŠA: Okej, hvala. Kam greš?

JULIJA: Na faks.

MAŠA: Napiš esemes, če kej rabš. Kaj ti prnesem za kosilo?

JULIJA: Neki brez mesa. Ej. Zvečer grem ven na Metelkovo, ful bom pozna.

MAŠA: Ja? Jaz mam farmacevte, isto me ne bo dolg časa.

JULIJA: Good luck.

MAŠA: Okej. Super. Fajn se mej, a prov, Julija?

JULIJA: Ja. Ti tud. Kakor se maš lahko na takem eventu. Ej. Ful si lepa.

MAŠA: Ti tud.

JULIJA: Pač, poglej se. Poglej naju, a? Cel svet mava tle.

JULIJA gre. MAŠA je nekaj časa sama.

Nato iz njene, torej Mašine sobe, pride ALJOŠA. Vzame si kavó, prižge si cigareto. MAŠA ga pogleda.

MAŠA: Moram it. Kavó maš kuhano.

ALJOŠA: Odlično.

Kratka pavza.

MAŠA: Veš, kje je kruh?

ALJOŠA: Kako si se odločila?

Kratka pavza.

MAŠA: Ostan še mal.

ALJOŠA: Ne.

MAŠA: Prov. Pol pa nč.

Kratka pavza.

MAŠA: A to je to, al kaj?

ALJOŠA: Te počakam zadaj na vrtu, do večera imaš čas. Natanko ob dvajsetih.

MAŠA: Kako dramatično.

ALJOŠA: Ne bom prišel gor pote.

MAŠA: Še bolj dramatično. Nikamor ne grem.

ALJOŠA: Jaz se pa nikoli ne vrnem.

MAŠA: Pol pa nimava kej.

ALJOŠA vzame svoj nahrbtnik in gre.

7. PRED VEČEROM – 30. november popoldne

META in ALJOŠA v njenih prostorih.

META: Kdaj greš?

ALJOŠA: Danes zvečer. Moram it pravi čas, kajti če ostanem čisto rahlo predolgo ...

META: ... ne boš šel, ja, zmer to praviš.

ALJOŠA: Kaj je s tabo, Meta?

META: Nič.

ALJOŠA

Nič? Salon si zaprla.

META: Roke me bolijo.

ALJOŠA: Naselila si mlade dame zgoraj, ker te Verica več ne zabava s partizanskimi zgodbami in Mičo ne grize za gležnje, zavlekla si se sem kot ena pisana podgana ...

META: Veš, da sem rada v družbi. Všeč mi je tu dol, ta prostor najbolj ... najbolj poznam. Denar tud ne smrdi. Pa ti vse bolj redko prideš. Včasih si vsak mesec, pol enkrat na leto ... zdej te ni blo tri leta ...

ALJOŠA: Mislim, da vem, kaj je. Stara si.

META: Ja? Eureka, ja. Ti tud nisi več najmlajši. Vse to doleti.

ALJOŠA: Vseh ne.

META: Pri teh letih skos na poti, pa nikjer doma. Pa tud ... včasih se mi je zdel, da si šel iz veselja. Zdej pa sam iz ene jeze.

ALJOŠA: Nikoli nisem šel iz veselja.

META: Hotla sem ti nekej povedat.

Kratka pavza.

META: Z Lukasom se ... se spet mal pogovarjava. Po dolgih letih.

ALJOŠA: Uh, tega imena pa že dolgo nisem slišal.

Kako pa je tvoj sinko? Si že zna čevlje zavezat?

META: Nehi, Aljoša.

Kratka pavza.

META: Nisem bla lih dobra mama. In sem mu to tud povedala. Tko da ... pride nazaj.

ALJOŠA: Lukas pride nazaj ... sem? V tej hiši bo živel? Nazadnje, ko sem ga videl, je vpil, da te noče nikoli več videt, ti si pa vanj vrgla lončnico, če se ne motim.

META: Samo dvignla sem jo, nisem jo vrgla.

ALJOŠA: Kaj ti naj rečem. Očitno si res stara.

Pa se bosta imela fino tukaj? Mu boš dala celo

nadstropje, ti boš še vedno bivala tu, med roževino starih partizank? Kakšna nora ideja, Meta.

META: Ne bo tukaj.

Kratka pavza.

ALJOŠA: Kje pa bo?

META: Kjer bo hotel. Ker bom nanj prepisala hišo.

Kratka pavza.

META: Aljoša ...

ALJOŠA: Ne moreš počakat, da boš crknila, pa mu pol to prepíšeš? A? Kaj je botrovalo tej nenadni odločitvi? Kar tako si ga poklicala, iz dolgčasa?

Kratka pavza.

META: A bi morala tebe? Tri leta te ni blo.

ALJOŠA: Nisem vedel, da si kdaj računala name, Madame.

META: Sej nisem.

ALJOŠA: In prav je tako.

META: Ampak jezen si pa tko, kt da si ti računal name.

Kratka pavza.

ALJOŠA: Se ti zdim jezen?

META: Si mislu, da se boš vedno lahko vračal?

ALJOŠA: Jaz se nisem nikoli vračal. Jaz sem se le ustavil tu. Zdaj se bom pač kje drugje.

META: Sej jaz bom ... nekje. Ne bom kr izginla.

ALJOŠA: Meta, ti ... ti si postala ena žalostna, ženska ...

META: Aljoša ...

ALJOŠA: ... ki je vedno delala točno to, kar je hotela. A ne?

META: Moj sin je.

ALJOŠA: Kaj sem pa jaz?

META: Ti povej.

ALJOŠA: Tvoj sosed, tvoja igračka, tvoj učenc, tvoj ljubimec, tvoj pajdaš, tvoj prijatelj, tvoj pivski bratec, tvoj robec, tvoja peč, tvoja brisača, tvoja lestev, tvoje meso, tvoja lizika, tvoj insekticid, tvoj pulover, tvoj kuhar, tvoj natak, tvoj pesnik, tvoja žival ... Bolj sem bil doma tukaj kot on. In rekla si, da lahko vedno pridem nazaj sem.

META: Veš, kaj sva midva? Midva nisva NIČ.

Kratka pavza.

ALJOŠA: Potem pa nič.

ALJOŠA gre, META ostane sama. Čez nekaj trenutkov vstopi MAŠA, v roki ima lončnico.

MAŠA: Meta?

META trzne.

META: Maša, potrka se. Povej, je kej narobe?

MAŠA: Ne. Ne. Oprostite, a motim?

META: Povej, no.

Kratka pavza.

MAŠA: Okej, pardon, da sem zmotila.

Kratka pavza.

MAŠA: Fajn se mejte, Meta.

META: Jaz se mam zmer fajn.

8. SPOZNAVNI VEČER

MAŠA pakira v sobi, potovalko – gre, do stopnic, ko v stanovanje naenkrat pride JULIJA, skupaj s POLONO in ELO. So rahlo vinjene, žurale so.

POLONA: Res bi se ti rada še enkrat opravičila, ker zadnč sem pršla mim, pa sem se drla ...

JULIJA: Ni problema, Polona, res.

ELA: Zihér se je drla kt zaklana koza.

JULIJA: Vsakmu se lahko to zgodi. A bi kej spili?

ELA: Ne.

POLONA: Ja, sva mislili it, ampak ... a Aljoše ni?

JULIJA: Ne.

ELA: Super, pol pa uhka greva.

POLONA: Še bolš, ker ga nočem nikol več videt.

Ej, kok hudo, da smo se srečale na Metelkovi, to je usoda!

JULIJA: O čem pa je tvoja knjiga, Polona?

POLONA: Kompleksno je.

ELA: Zgodba ene ženske, k žvali fuka.

POLONA: Res, fino, Ela. Gre za metaforo, kar bi ti morala vedt. Pa tud zate mam eno. Tiskanih je blo ful manj prodanih, je blo pa zato elektronskih tolk več, ne ful več. Da morš skos bit en drug, če to, kar si, ni dost.

ELA: Psevdonim ma, da je ne dobijo.

JULIJA (*bere naslovnico*): Sherry Woods?

POLONA: Ja, ja. Mi paše to ime, moja babica je mela rada šeri, pa gozdove ...

JULIJA: »Erotično popotovanje mlade ženske, ki se ji spolovilo morfira glede na bitje, s katerim ima spolnost.«

ELA: Bi dala dobr dnar, da bi se lahko tko spremenila za vsak kurac, sam to bom djala, ejga.

JULIJA: Ela, a ti tud pišeš?

ELA: Ne. Tri sinove mam.

JULIJA: Vau. Ti nimaš otrok, Polona?

POLONA: Ne. Ne. Itak da ne. Skos sem prelagala, zdej pa ne morem več, sej je vseen. Enkrat sem bla bliz. Dvakrat.

ELA: Ni se mogla odločt, to to pomen.

POLONA: Probala sem, Ela.

ELA: Sej jest sem tud, sam nekej čist družga kot ti.

POLONA: Pa sva na konc na istem.

ELA: Fak of! Ne čist.

POLONA: Dejmo to temo pustit, ker to Julije definitivno ne zanima.

JULIJA: Me zanima.

POLONA: Evo, vidiš, pol pa sedi. Pač, probala sem it na igro, pa nisem bla sprejeta, pa slikarstvo, tud ni šlo, vse po dvakrat, no, pol sem mela dva resna tipa, pa tud ni šlo, pol sem pa hodila na vse žive tečaje, konja znam narisat v nulo, tko da če rabš konja ...

JULIJA: Bom si zapomnila ... Kaj pa ti, Ela?

ELA: Kuga?

POLONA: Ela se je pa poročila pa šla na vas.

ELA: Polona, kaj pa, če bi ti Aljošata rajš poklicala pa vprašala, kdaj bo pršu ...

POLONA: Kdo je Aljoša?

ELA: To je že tadeset tak tip, pol pa jest poslušam, ko se dere ...

POLONA: Ela. Zdej pa dost. Kolk si stara?

ELA: Kuga?

POLONA: Skor si štirideset.

ELA: Fak of.

POLONA: Ja jst pa skor petdeset, pa kaj pol.

Ko si pršla k men, da boš moja cimra, si rekla, da hočeš, da je tvoj nov lajf čist drgačen od prejšnega, ful si bla odločna, a ne?

ELA: Nisem tko rekla ...

POLONA: Tko si rekla! »Hočem čist drgačen živlene, kt je bil star živlene, ejga.«

ELA: Fak of, jest ne govorim tko!

POLONA: Čist sesuta, sveže ločena, »pogrešam otroke«, bla bla. Lej, kako si zategnena. Julija si bo še mislla, da jih to čaka čez deset let, a se ti zdi, da si dober zgled mladim damam? Sprost se, Slovenka si, pij.

JULIJA že toči.

ELA: Ne v redu, nej bo po tvoje, nimam več moči, čeprav sem anksiozna za popizdit.

POLONA: Punce, tok se mamo fajm, res bi blo smotan, če bi nas zdej Aljoša zmotu ...

JULIJA: Ne bo nas, ker je šel.

Kratka pavza.

POLONA: Aha, a kr šel je?

JULIJA: Šel šel.

Kratka pavza.

POLONA: In tud bolš je tko, poznamo me take tipe, a ne? Me nobenga ne rabmo in čist nč nam ne manjka!

Pride META.

META: Hello, everybody! Mal bencina za naše rakete! Sestrce, dejte že to rožo nekam.

POLONA: Vau! Zdravo! To je za nas?

META: Meta je moje ime, punce moje ...

POLONA: Meta in škarjice, ful sem vesela, da sem vas spoznala, gospa Meta!

META: Tovaršica. Najbolj znana frizerka tega okraja, frizerski salon s tridesetletno tradicijo, odprt že štirideset let ... dobrodošle ...

POLONA: Vi ste legenda!

META: Ti s pa žejna.

POLONA: Bom pa jst tud! Meta, ful smo vesele, da smo lahko tukej pr vas v vašem krasnem domu ...

META: Je krasen, a ne? Dušo ma.

POLONA: Dušo ma! Salon ste pa zaprla?

META: Dost je blo. Na vrhuncu sem mela pet zaposlenih, ampak jaz sem vseen delala od jutra do sutra, vmes na hitr nekej požrla, zvečer smo se mel pa tko lepo.

ELA: Tko ko dons!

META: Dnar je bil, je pa tud prec šel.

ELA: Koj gre!

META: Tle je blo tolk različnih ljudi včash, umetniki, polcaji, clo kmetje, vse živo. Zdej mi je pa tanov sosed, en mulo bogat, povedal, da ma kripto, pa sem mislna, da ma že kripto na Žalah. Sam to je en digitalni denar. Marš.

POLONA: Drugi časi so, a ne?

META: Tega nisem nikol hotla razumet.

ELA: In tud prov je tuko, Meta!

POLONA: Ampak ene stvari so brezčasne, kot je poezija, a ne?

META: Ti si tud padla na našga Aljošo, a ne?

POLONA: Ja, sem ja, poznam jaz take tipe.

META: Z Aljošo se poznava, odkar je bil mejhen, zmerej je hodu sem, ker doma ni blo miru ...

POLONA: Kje je pa bil doma?

META: Tu, mal naprej, je stanval in se je hodu igrat sem z mano.

POLONA: Meta. Kakšen je bil naš Aljoša kot otrok? *Nenadoma začne META prepevati.*

META: »Zašila sem te v veverico,
te spomladi oblekla v ptico,
skupaj šla sva na tej metli,
proti tolsti luni svetli.«

ELA naenkrat pritegne.

ELA in META: »A vedno si le lešnik bil,
skupaj z mano si se skril,
a vedno si le lešnik bil,
skupaj z mano si se skril.«

Kratka pavza.

ELA: Veverica Verica, jebote!

META: Ja, ja, Veverica Verica. Pesmce našga Aljoše.

ELA vstane.

ELA: Veverica Verica, kako mam jest rada to pesmco! To je edina ženska, žvau, ki jo moji trije sinovi spoštujejo! Takrat, ko se obnašajo kot kreteni, jim dam to za poslušat, in edino to jim je všeč!

JULIJA: Midve smo ble to za maškare. Vse znava na pamet.

ELA pogleda JULIJO.

ELA: Julija, rada bi se opravičila, ker sem se zaničtko grdo obnašala do tebe.

JULIJA: Ne, sej ...

ELA: Pa teb tud, Maša. Pa tko lepo si me pohvalila. Sam ta ločitev me je čist sesula pa ... jest bi bla uhka še zmer v tist ogromn bajt, Julija, sam sem se odločila za svobodo! To je največ vreden, da lahko spremeniš življenje vsak trenutek, da te nč na nč ne veže. A ne? Dve let sem v postopku. Njegovi advokati sam vlečejo, zato da me bo čim bolj zjebou. Nč nimam. Polona, moji fantje so se odločil, da bi bli raj pr atiju. Na sodišču sem bla. Jst nč več nimam.

POLONA tudi začne jokati in tolažiti ELO. META nenadoma vstane.

META: Jaz bi pa nazdravla na nekej!

ELA: Dej! Dej, Meta! Dejmo!

META: Na nove začetke! Vsi gremo na nove ... nove dogodivščine. Tko da ... tukej ne mormo več bit. Na zdravje!

Kratka pavza. Vsi pogledajo METO.

POLONA: Kaj, a zdejle? A je prepozn?

META: Sem se odločila, da je mogoče boljš, da ... da sem tukej sama. Da noben drug ne živi tukej.

Kratka pavza.

MAŠA: Meta, a ...

META: Moj sin pride nazaj.

Kratka pavza.

META: Maša, Julija. Morta ven. Žal.

Kratka pavza.

META: Nimamo pogodbe.

MAŠA: Ne, nimamo, ne.

Kratka pavza.

MAŠA: Meta. Do kdaj morva ven?

META: Prvi v mescu.

Kratka pavza.

MAŠA: Pol ... jut. Jutr? Jutr je prvi december, a ne?

META: Ja. Jutr.

JULIJA steče v sobo.

MAŠA: Meta.

POLONA: Meta! Se vam zdi to fer? Men se zdi to, kar ste nardila, skrajno neprimerno in simptomatično za te čase, oprostite! Mogoče ni moja stvar, ampak ti dve sestri sta po novem moji prijateljici!

META: Aljoša!

POLONA: Jebeš Aljošo!

META: Aljoša.

POLONA: Meta, me slišete? Nč jim niste povedala, nobene možnosti jima niste dala, ampak oni nista kar tko, Meta! Oni sta borki! Eni ljudje pobegnejo, drugi pa ostanemo in se borimo, čeprov nimamo nč tle, ampak vemo, da tud drugje ne bi mel nč!

META: Aljoša, Lukas je v šoli, Verica je pa pri prijateljici ...

META se začne slačiti.

POLONA: Meta, a me slišete, Aljoše ni tle! Me smote, ki smo tle, Meta! Razumete?! Me se borimo, me vztrajamo, kljub vsemu! Me sanjamo dalje, Meta! In da boste to vzela tem dvem mladim damam?!

META: ... lahko ugasneš luči, če ti je lažje, Aljoša.

POLONA: Meta ... Meta?

JULIJA: Meta?

JULIJA steče do METE, ki se je že precej slekla, pomaga se ji obleči. Tudi druge stopijo do nje.

META: Nočem it nikamor.

9. SELITEV – 1. december popoldne

Luč. MAŠA in JULIJA se selita iz zgornjega nadstropja hiše. JULIJA niti ne, bolj poležava. MAŠA, zadihana od prestavljanja škatel, pogleda JULIJO.

MAŠA: Julija. Evo, to je to, vse je v škatlah. Mi greš pomagat nest ven?

JULIJA: Ne.

MAŠA: Zakaj ne?

JULIJA: Ni fer. Ne bi smeli it ven.

MAŠA: Nimava pogodbe.

JULIJA: Ne me krivit za to.

MAŠA: Sej te ne.

JULIJA: Pa očitno je neki narobe z Meto. Čist je zgublena pa slač se.

MAŠA: Nej se ti ne smil, vrgla naju je ven kt psa. In ni to najina stvar. Julija, pejva. Nimava kej. Skupi bova neki naši.

JULIJA: Ne. Dost mam tega, da zgubim folk, k mi neki pomen, da nimam frendov, da da da ... da nimam doma al pa kar bi dom moral bit, sej ne vem, kaj točn, sam pač dost mam. Rada bi neki, na kar se lahko zanesem.

MAŠA: Sej maš mene.

JULIJA: Ne morš bit to sam ti, Maša.

MAŠA: Dej, greva se selit.

JULIJA: Jaz ne grem nikamor.

MAŠA: Julija, pejva.

Kratka pavza.

JULIJA: Dej bod človk, če ti je bed.

MAŠA: Če si človk, je najbolj bed.

Takrat pride POLONA, ne pozvoni, ne potrka, samo pride.

POLONA: Čau, sestri. Kaj je za pomagat?

Ela lepo pozdravlja, ne more pridt, ker ma otroke, ampak je v mislih z nami. No ... pa zlo je jezna name. Po mojem se bo izselila. V glavnem. Ne morte se kr tko izselit pa konc. Sramota je to, sam to bom rekla.

Sramota. Ne se sekirat. Boste pr men začasno.

Pa ful me je sram, tud Elo je. Pol me je še enkrat doma pretepla. Mogoče nisem nikol bla lih perla, ko je pršlo do delanja napak, ampak vsaj popraviti jih zmeri znam. Kaj primem?

Takrat vstopi LUKAS.

LUKAS: Zdravo, vsem.

MAŠA: Zdravo. Do polnoči mava čas, a ne?

LUKAS: Ne. Ja. To sem pršel povedat. Lahko si vzamete še kakšen dan. Nisem vedu, kaj točno se tle dogaja. Klasična mami. Ko se odloč, ni poti nazaj. Ampak. Kakšen dan ste še lahko noter, brez problema. To sem hotu rečt.

MAŠA: Ne, v redu je. Sva že skor spakirani.

POLONA: Bosta pr meni spale, dokler ne najdeta nekej. Bomo že nekak.

LUKAS: Kdo ste pa vi?

POLONA: Polona. Težko zdej razložim.

Kratka pavza.

LUKAS: Lejte. Težka situacija je. Vem, da ste jezne, vidm vam na obrazih. Na ženskih obrazih se zrcaljo čustva močnejš kot na moških. Ampak taka je situacija. Zdej sem jst nazaj. Tko da ... a primem kej?

LUKAS kar stoji.

MAŠA: Hvala, lahko same.

LUKAS: Bom mal tukej, če bo kej za prjet.

JULIJA: Ni treba, lahko same.

LUKAS: Vem. Razumem. Ampak. Situacija je taka. Pravico mam bit tukej.

MAŠA: Ampak ni treba, da zapravlate čas z nama. Res. Takoj lahko greva.

LUKAS: Ni to zapravljanje časa. Moram met pod nadzorom, kaj se dogaja v moji hiši.

MAŠA: Okej. Julija, prim, prosm, škatlo, pa ...

Pred stanovanjem začne žvižgati ALJOŠA. Nato pride v stanovanje, kot da se ni nič zgodilo, kot da živi tukaj že celo življenje.

ALJOŠA: Lukas fukas, kako si kaj?

LUKAS: Aljoša. V redu, Aljoša. V redu. Kaj pa ti še zmerej tukej? Mami je rekla, da si šel.

ALJOŠA: Dobro, da si jo omenil, sem že pozabil, da se plazi po zemlji tej, kje pa je?

LUKAS: Kaj jo pa rabš?

ALJOŠA: Rad bi si privoščil še poslednji spolni akt z njo.

LUKAS: Super. Žal mi je, da ste slišale to. Ne morem verjet, kako si otročji. Ne morem verjet. Nč se nisi spremenu.

ALJOŠA: Ne se dat motit, rožice drage, samo s starim prijateljem se bom malo podružil, pogrešal sem ga.

LUKAS: Ne vem, kako bi naju realistično poimenoval ...

ALJOŠA: Ta tvoja zborna slovenščina in nerodna uporaba tujk sta še vedno na nivoju, Lukas.

LUKAS: Aljoša. Ne vem, kako se ti spomniš mene kot otroka ...

ALJOŠA: ... majhnega lulija si mel ...

LUKAS (*pogleda Mašo in Polono*): Ne, pač, nisem ...

ALJOŠA (*Maši in Poloni*): Je, je ...

LUKAS: ... ampak bil sem raztresen, čudaški, talentiran za jezik ...

ALJOŠA: Z majhnim lulijem ...

LUKAS: ... in kot tak sem pristal na spektru in mel težave s šolo ...

ALJOŠA: Ne reče se pristal na spektru! Ste slišale to?

LUKAS: Spektru avtizma! Seveda se. Seveda se reče, Aljoša!

ALJOŠA: Pa ne da PRISTANEŠ na spektru! Saj nisi muha ali pa Neil Armstrong, Lulas.

LUKAS: In zaradi teh težav sem mel alternatorno življenjsko pot!!! Aljoša.

ALJOŠA: Ja, Lulas. Ne morem prebolet, da zase misliš, da si avtist ...

ALJOŠA umira od smeha.

LUKAS: Hotu sem ti razložiti situacijo.

ALJOŠA: Meni ni treba nič razlagat, a maš slabo vest?

LUKAS: Zakaj bi jo mel?

ALJOŠA: Prišel sem po ene stvari, ki jih še imam tukaj, potem pa grem. Ne daj se motit, ti si šef.

LUKAS: Nočem, da izpade, da sem antagonističen. Ker nisem. Ko so se mamine težave začele, me je prosila, da pridem nazaj, zdej je pa dobila diagnozo in ni nič več za čakati in ...

ALJOŠA: Kakšno diagnozo?

LUKAS: Ti ni povedala?

Kratka pavza.

LUKAS: Ni ti povedala.

ALJOŠA: Lulas. Boš izdavalil?

Kratka pavza.

LUKAS: Mela je epizodne vloge, pozablala je stvari, v trgovini so mislil, da krade, ampak je pozabila plačat. Pa je šla do zdravnika. Demenco ma, to zgodnjo. Ker jo je mela babi tud, sam ona je bla starejša.

Kratka pavza.

ALJOŠA: Osupljivo. Sem mislil, da ima samo slab dan, teden, mesec, leto, desetletje, pri njej nikdar ne veš.

LUKAS: Domovi so čist fini, sem se že pozanimal, ne skrbet zanjo, bom vse uredil.

ALJOŠA: Kakšen dom? Lulas?

LUKAS: Ne more bit tukej sama.

ALJOŠA: Sekundo trenutek moment bitte, a ne boš ti tu z njo kot dober sinko?

LUKAS: Kaj naj s to hišo? Lesne ose so resen problem. Postavi se v mojo kožo.

ALJOŠA: Ne vem, bivaš lahko v njej in pišeš svoj alternatorni slovar, recimo.

LUKAS: Ne. Te hiše ne bo več. Prihodnost so večstanovanjski bloki ... Polona ...

POLONA: Okej, jaz nč ne vem o tem ...

LUKAS: ... in tak bo stal tukej. Če sta že dva, trije, bo pa še četrti. To mam v načrtu za prihodnost. Investitorje se z lahkoto dobi, Aljoša, jaz berem poslovne portale. In vem, kaj je blo z babi. Ne gre to, da je mami sama tu, lahko si kej nardi.

POLONA: Bomo me skrbele zanjo.

LUKAS: Jaz sploh ne vem, kdo ste vi, ljudje, in kaj delate v moji hiši! Tu je bil stalno en kažin in ne bo ga več. Res! Ne!

Naenkrat se oglasi JULIJA.

JULIJA: Ona bi bla rada tud.

LUKAS: Prosm? Oprosti, ne vem, kaj si ti moji mami, ampak jaz sin, edinirojenc.

ALJOŠA: Edinirojenc ...

ALJOŠA se reži LUKASU.

LUKAS: Na tuji posesti ste!!! To je moje!

ALJOŠA: ... pojdi zemljiško knjigo čitat, če si avtist, ne vem, kaj delate v prostočasju ...

LUKAS: Aljoša!

JULIJA: Oddala je, da ne bi bla sama.

LUKAS: Prepisala bo name in jaz bom prodal, njej bom pa uredil alternatorno nastanitev.

ALJOŠA: Fajn dečko, a ni?

LUKAS: Prosm, da greš iz moje hiše, Aljoša.

ALJOŠA: Ni še tvoja.

JULIJA: Jaz tud ne grem nikamor. Fuck this.

MAŠA: Julija ...

JULIJA: Nikamor ne grem. Nikamor.

ALJOŠA: Do te hiše si, kot ljubimec tvoje matere, pridržujem pravico.

Kratka pavza.

MAŠA: Okej. Jaz tud ne grem nikamor.

POLONA: Jaz tud ne. Kako uro še ziher ne.

LUKAS se začne smejati.

LUKAS: Vi mislte ... ti misliš ... ti misliš, da bom jaz tebe ubogal?

ALJOŠA: Prav. Udaril te bom.

LUKAS: Aljoša!

ALJOŠA: Sproži pesti!

LUKAS: Aljoša!!!

ALJOŠA: Sproži jih, stvor!!!

LUKAS: Aljoša!!!

ALJOŠA se pretvarja, da se bo stepel z LUKASOM.

LUKAS: Aljoša!!! Nehej!!! Oblec se v mojo kožo,

Aljoša!!! Nehej!!! Si neumen? A mi je lahko? Kaj bo, ko bo padla po stopnicah? Nehej me tepst! Pejte ven, vsi!!!! Dost!!!!

ALJOŠA gre do police, na kateri sta kladivo in žebejl. LUKAS prestrašeno stopi korak nazaj.

LUKAS: Policija je lahko tu v minutah.

ALJOŠA: No, daj lulija ven.

LUKAS: Ne.

ALJOŠA: Daj lulija ven.

MAŠA: Aljoša, nehi.

ALJOŠA: Grem stavit, da lahko jaz nekaj, kar ti ne moreš.

LUKAS: In to je?

ALJOŠA: Ne moreš se z modi pribit v tla.

MAŠA: Aljoša.

POLONA: Aljoša.

ALJOŠA: Ker imaš drobna moda, kot dojenček, ki jih vsaka sapica spravi nazaj v trebušno votlino ...

LUKAS: To se ti je mami zlagala ...

ALJOŠA: Jaz imam pa ogromna, mesnata, povešena moda, s katerimi se bom pribil na tla te hiše ...

LUKAS: Aljoša! Aljoša!!!

MAŠA: Aljoša!!!

ALJOŠA: Da ti dokažem, da sem bolj doma tukaj kot ti.

LUKAS: Nisi. To je moje!!!

ALJOŠA: Potem se pa pribij z modi na tla.

LUKAS: Dej ti prvi.

MAŠA: Ej! Ej!!

POLONA: Nehi! Aljoša!

JULIJA: Pribij se, legenda.

ALJOŠA sede.

ALJOŠA: Evo, takole ...

POLONA: Aljoša!!! Kaj delaš?!

JULIJA: Jajca si bo prbil v tla.

LUKAS: Aljoša!!!

ALJOŠA: Julija, snemaj me ...

MAŠA: Aljoša ... Julija, nehi snemat!!!

ALJOŠA: Pokazal ti bom, kakšna svojat si, lastno mater mečeš iz hiše ...

LUKAS: Tapravi se oglašala!!! Za vse ti je vseen, za vse!!! Hodu si sem, kadar se ti je sprdnl, pisala sta pesmice skupi, ko si bil ti tle, me sploh vidla ni, če te pa ni blo, je pa o teb govorila! Ampak je MENE poklicala, ko so se ji težave začele! Ker ve, da bom JAZ uredil stvari! Ne ti! Ti nisi nč! Še povedala ti ni, ker v resnici nisi NČ zanjo! In zdej ne bosta nikol več skupi tle! To bajto bom podrl do tal, da ne boš nikol več stopu vanjo! Ti si zmer delal to, kar je blo najboljš zate! Jaz pa prvič delam to, kar je najboljš zame!

ALJOŠA dvigne kladivo in udari. LUKAS zakriči, skoraj pade skupaj. ALJOŠA zavpije.

JULIJA: O fak o fak o fak ...

POLONA: Aljoša?

ALJOŠA: Lukas. Poglej. Je, kar je. Nikamor ne gremo.

Takrat gor pride META. Pogleda LUKASA, LUKAS pogleda njo.

META: Dragi moji. Poslovit sem se prišla. Hvala vam za vse, res sem se lepo mela, ampak bi prosila, če lahko vsi greste. Hvala vam za vse, punce.

JULIJA: Meta. Odločili smo se, da ne gremo nikamor. To je zdej neka revolucija, se mi zdi, to temu mestu manjka, al kaj. Tuki bomo ostal, pa vam pomagal.

META jo prekine.

META: Bi rekla, da vaju ne bom pozabila, sam nisem ziher. Ne morem več tko živet. Mal bi bla rada sama, z Lukasom. Lukas, pust jih, da sami uredijo zadeve. Prid dol.

LUKAS: Moram nadzorovat, da ...

META: Nč ti ni treba. Pust jih zdej. Prid zdej. Prid.

JULIJA steče za METO. POLONA kleči pri ALJOŠI.

POLONA: Grem jst zdej rešilca poklicat, Aljoša, pa vedno bom tvoja večša, ki si išče luno.

POLONA gre ven, tako da ostaneta le MAŠA in ALJOŠA, MAŠA počepne k ALJOŠI.

MAŠA: Te boli? A si ... kaj si si naredu?

ALJOŠA: Prijetno skeli, kot nostalgija.

MAŠA: Lahko vstaneš?

ALJOŠA: Samo kožo sem zadel. Tako da predvidevam, da lahko.

Kratka pavza. Takrat se ALJOŠA premakne, vstane, potegne hlače gor.

MAŠA: Aljoša, v bolnco moraš.

Kratka pavza. ALJOŠA ne gre. Gleda MAŠO.

MAŠA: Aljoša, me razumeš? Morš v bolnico,
pa tud ... ne morš tko žvet. Ne morš, res.
Dej, poglej se.

Kratka pavza. ALJOŠA hoče iti. MAŠA naenkrat zavpije.

MAŠA: Aljoša! Ti greš z luknjo v jajcih na urgenco,
hočeš se stepst z varnostnikom, komaj vaju
dam narazen. Čakam te v čakalnci urgence.

Tam spoznam tovornjakarja, ki ga je ... ki ga je
infarkt, privoli, da naju pelje do ... do ...

*Kratka pavza. ALJOŠA jo gleda, nato gre. MAŠA za
trenutek ostane sama, nato se ALJOŠA vrne.*

ALJOŠA: Ime mu je Boris, ker je bil njegov oče
ruski KGB-jevec.

MAŠA: Boris naju zapelje do ...

ALJOŠA: ... do Berlina, kjer pokličem Lizo, ostarelo
prostitutko, za katero sem nekaj časa delal kot
njen osebni asistent.

MAŠA: Liza ima veliko postelj na voljo.

ALJOŠA: Ampak postane ljubosumna na najin
strasten, a v resnici ranljiv in nežen odnos.

MAŠA: Stepem se z njo sredi Prostituten Strasse
in s tem dobim njeno spoštovanje, preneha
naju preganjat. Potem si ... najdeva ... greva ...
najdeva si nekaj svojga. Nekje. In pol ...

ALJOŠA: ... in pol sva tam doma?

*ALJOŠA gre iz hiše. MAŠA sede na stol. Zvok
cviljenja hiše.*

*Luč v sobi oziroma likalnici, kjer je bil cel čas
ALJOŠA. Vstopi META. V roko vzame zvezek,
v katerega je Aljoša ves čas nekaj pisal in ga je
pustil tam. META odpre zvezek. Bere iz njega.
Nenadoma tema.*

10. NAJEMNIKI – leto kasneje

*Zasliši se zvok z začetka, zvok cevi, morda zvok
Verice, kot da hiša vpije. META tava po hiši,
izgubljena. Naenkrat do nje priteče JULIJA.*

JULIJA: Meta. Meta! Dejte no. Držite se me, no.
A ste v redu?

META: Sem, sem.

JULIJA: Kam ste zbežlala? Ne mi tega delat.

Morala sem parkirat ta vaš trapasti mali avto,
sej sem vam povedala.

JULIJA in META nekaj časa stojita v tišini.

JULIJA: Ste v redu, Meta? Točno tle, kjer stojiva,
se je natanko eno leto nazaj naš Aljoša prbil
z modi v tla, a ni to fino?

Kratka pavza.

META: Kje se gre noter?

JULIJA: Tuki ... mislm ... povsod. Oziroma nikjer, sej
je zrušen. A vam lahko primem ta zvezek? Kaj je
v njem, mi boste kdaj pokazala?

*META k sebi stiska zvezek, ki ga je ALJOŠI vzela
v sobi. Odkima.*

JULIJA: Prov, pa mejte to.

META: Bo še kdo pršel?

JULIJA: Ne vem. Mislm, poslala sem esemese. Men
so ble te obletnce zmer vseč, da mam filing, da
sem v realnem svetu. Ker ko sva tle pr vas žveli
z Mašo, je blo tko čudn, kt da ni čist res to, kr se
dogaja. Čudni časi so. A razumete?

META: Ne.

JULIJA: Okej. Sej jaz tud ne.

META: Na živce mi greš, Julija.

JULIJA: Vi tud men, tovaršica Meta.

META: Rada te mam.

JULIJA: Jaz tud vas, cimra moja.

META: Bo še kdo pršel?

JULIJA: Ne vem, poslala sem esemese ...

*Takrat se pripelje ELA na WOLT-kolesu. Morda
najprej mislimo, da je MAŠA. Razjaha ga.*

ELA: Oj, Julija.

JULIJA: Hej!

ELA: Ne me jebat, zrušen je že. Zgleda, da se mu
je res mudil, ejga. Nč. A bi pico? Štirje letni časi,
en ni pršu odpret.

JULIJA: Ne, hvala.

ELA razjaha kolo, vzame pico in jo da JULIJI.

ELA: Meta, koko ste?

META: Bo še kdo pršel?

ELA: Koko vama gre iskanje?

JULIJA: Dons sva šli pogledat dom v Trnovem,
majo varovano teraso pa enga psa ...

META: Mačko ...

JULIJA: Ja, mačko, ki, pazi to, ni živa, pač robot je.

ELA: Fak of.

JULIJA: Ja, da je ponesreč ne zadavjo al neki.

ELA: Fak of!

META: Res, res.

JULIJA: Pa povsod plišaste igračke, pa tko.

META: Za popizdit.

JULIJA: No, ni ji blo všeč. Sej še nisva tam,
Meta. Nobenga ni, da bi delal v domovih, pa
petinšestdeset še niste, pa Evropa bo kmal
v plamenih, tko da vam ne bo treba nikamor.

META: Super.

ELA: Sej prov, kr nej zgori. Komu se še da vse to,
pizda.

*Takrat zasljišimo POLONO. POLONA se prebije skozi
ruševine do JULIJE in jo objame.*

POLONA: Julija!!! Ela!!! Oooo!!! Kok lepo, da si
poslala esemes! Res! Sori, ker zamujam, ampak
mela sem sestank z urednikom, komej sem mu
ušla, ma kr živahne rokce za svojo starost!!!
Kakšna dobra ideja za obletnco afere moda!

Prov tukej, kjer se je naše prijateljstvo začelo!

JULIJA: Sem vedla, da boš štekala.

META: Bo še kdo pršel?

POLONA: Meta!

META: Ne der se!!!

POLONA: Meta – Polona nikol ne pride praznih rok.

*POLONA izvleče steklenico iz torbice. Dekleta si
nekaj časa podajajo steklenico.*

POLONA: Kaj se kej dogaja? Kako je naša Meta?

JULIJA: Dobr. Zadnič je sicer spila čistilo za protezo,
ker je mislna, da je aspirin plus c, a ne, Meta?

META: Tih bod.

POLONA: To se lahko vsakemu zgodi, ne skrbet.

Ela, kdaj prideš dons?

ELA: Ejga, odjavla sem se od šihta. Ne da se mi
več. Greva skupej domu.

POLONA: Okej. Me boš dala na balanco.

ELA: Fak of.

JULIJA: Polona ... prebrala sem tvojo knjigo.

POLONA: Ja?! In?!

JULIJA: Odlična je.

ELA: Ni sam o seksu z živalmi?

JULIJA: Ne, je kr o ... o lajfu.

POLONA: A vidš? A ne? Sej ... hvala. Mislm. Zdej
mam že novo. »Vešča Veronika in njena krila
ljubezni«. To bo ta. Vem, da bo. Čutm jo.

JULIJA: Itak.

Kratka pavza. Naenkrat META spregovori.

META: Lukas, pejt stran, ker bi ble rade same.

JULIJA: Ni Lukasa tuki, Meta.

POLONA: Je, tam je, za ograjo. Lej.

ELA: Kdo je ta psiho?

POLONA: Od Mete sin, sem ti povedala takrat, se
spomniš?

ELA: Aja. Sej je fletkan.

JULIJA: Ja, žal. Neki mava, sam me je sram o tem
govort. Kaj?! Plačujej nama flet z Meto, pa men
plačo, pa sem se mal navadla tega lajfa. Vila
blok bo prodal, osušila ga bom ko majmuna.

ELA: Kr dej, sam ne se poročit.

*Vidimo LUKASA, kako postopa nekje v globini
odra. Na glavi ima rumeno gradbeno čelado. Punce
se začno smejati.*

LUKAS: Punce! Nevarno je na gradbišču! A rabte
čelade?

POLONA: Sej gremo kmal, Lukas!

LUKAS: Če hočem, sem lahko tukej. To je moje.

JULIJA: Itak, lubi. Paše ti čelada.

LUKAS: Hvala. Hvala, Julija! Julija! Lahko ste še
droben čas tuki.

JULIJA: Okej, lubi! Pejt zdej mal stran, okej? Da
mamo mal nostalgije tuki. Hvala, ful si zlat!

LUKAS: Okej! Lepo se mej, Julija! Te pokličem!

LUKAS odide. Kratka pavza.

POLONA: Kdo bi si mislu, da se bomo tkole najdle,
a ne?

JULIJA: Jaz sem ful vesela.

POLONA: Skor je tko, kt je blo. No, ni, čist je drgač,
hkrati pa isto. Lajf, a ne?

*Kratka pavza. Naenkrat META spregovori, še vedno
stiška zvezek.*

META: Če sreča bo mila in umrl bom star,

Madame, bo vseeno umrl otrok,
ker ure so zdavnaj vse že odbile,
vse moje živali so me zapustile,
za vedno boš gost v lastnem življenju,
prav tistem, v katerem nobeden te noče,
in hitro bo mimo, od tvoje norosti,
ko gluhi boš kot klovn od sladke radosti.

META utihne. Glasba, pesem, ki jo je prej recitirala.

TEMA in KONEC

**Priloga gledališkega lista Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXXV, sezona 2024/2025, številka 3**